

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი
ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად
საანგარიშო წლისათვის, რომელიც დასრულდა
2019 წლის 31 დეკემბერს

დამოუკიდებელი აუდიტორი დასკვნა	3
--------------------------------------	---

ფინანსური ანგარიშგებები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ	8
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება	9

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ზოგადი ინფორმაცია	10
2. მომზადების საფუძვლები	10
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები	12
4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა.....	14
5. ფული და ფულის ეკვივალენტები.....	19
6. სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით	19
7. კლიენტებზე გაცემული სესხები	20
8. მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	21
9. აქტივების გამოყენების უფლება	22
10. ძირითადი საშუალებები.....	23
11. გადასახადები.....	23
12. სუბორდინირებული სესხები და სხვა ნასესხები თანხები	24
13. საწესდებო კაპიტალი.....	25
14. წმინდა საპროცენტო შემოსავლები	26
15. საოპერაციო და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები	26
16. პირობითი ვალდებულებები.....	26
17. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	27
18. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	28
19. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში	29
20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	31

დამოუკიდებელი აუდიტორი დასკვნა

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის დამფუძნებლებსა და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის (შემდეგში ორგანიზაცია) თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, ასევე, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისა და სხვა განმარტებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ორგანიზაციის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით გათვალისწინებული ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ორგანიზაციისგან დამოუკიდებელი, რაც გულისხმობს შესაბამისობას „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ მიერ გამოცემული „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ მოთხოვნებთან და ამასთანავე, ვასრულებთ ამავე კოდექსით განსაზღვრულ სხვა ეთიკურ ვალდებულებებს.

გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსატქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

მნიშვნელოვანი გარემოება - „კოვიდ 19“-ის გავრცელება

მოსაზრების მოდიფიცირების გარეშე, ყურადღებას ვამახვილებთ ფინანსური ანგარიშგების მე-18 შენიშვნაზე, სადაც აღწერილია საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და „კოვიდ 19“-ის გავრცელების პოტენციური გავლენა ორგანიზაციაზე.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე, შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს და, საჭიროების შემთხვევაში, განმარტოს საქმიანობის უწყვეტობა და მასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე, ანგარიშგება მოამზადოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა განზრახული აქვს ორგანიზაციის ლიკვიდაცია, ოპერაციების შეჩერება ან არ აქვს, ამის გარდა, სხვა არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელი არიან ზედამხედველობა გაუწიონ ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მივიღოთ გონივრული რწმუნება, შეიცავს თუ არა მოცემული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას.

უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად განიხილება, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) თანახმად, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ვადგენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობის ვერ აღმოჩენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას;
- შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ორგანიზაციის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოვავაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვის ქვეშ დააყენოს ორგანიზაციის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღებას გავამახვილებთ შესაბამის ინფორმაციაზე ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაა დევკვატური იქნება, შევცვლით ჩვენს დასკვნას. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს ორგანიზაცია შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადებსა და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

გარიგების პარტნიორი, რომელიც პასუხისმგებელია აუდიტზე, რომლის შედეგებიც ასახულია დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნაში, არის:

ივანე ჟუჟუნაშვილი (სარეგისტრაციო ნომერი SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიოს“ სახელით

თბილისი, საქართველო

13 ივლისი, 2020

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	5	197,652	453,662
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული			
ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	6	2,013,935	1,566,929
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	4,611,104	2,281,375
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	8	99,983	164,548
აქტივების გამოყენების უფლება	9	566,253	-
ძირითადი საშუალებები	10	87,292	175,388
სხვა აქტივები		31,454	65,478
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივი	11	11,377	3,065
სულ აქტივები		7,619,050	4,710,445
ვალდებულებები			
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული			
ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში	6	1,059,348	1,009,568
ასახვით			
მიღებული სესხები	12	4,092,984	1,885,590
სუბორდინირებული სესხები	12	1,521,748	1,070,816
საიჯარო ვალდებულებები	9	598,842	-
სხვა ვალდებულებები		9,608	24,979
მთლიანი ვალდებულებები		7,282,530	3,990,953
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	13	3,285,034	3,019,972
აკუმულირებული ზარალი		(2,948,514)	(2,300,480)
მთლიანი კაპიტალი		336,520	719,492
მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი		7,619,050	4,710,445

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასრულებული ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2020 წლის 13 ივლისს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი _____ იმრან ხიზარ ჰაიატი

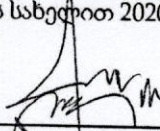
ფინანსური დირექტორი _____ ირინა ვორმანი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი
 ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
 (ქართულ ლარში)

აქტივები	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
ფული და ფულის ეკვივალენტები	5	197,652	453,662
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	6	2,013,935	1,566,929
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	4,611,104	2,281,375
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	8	99,983	164,548
აქტივების გამოყენების უფლება	9	566,253	-
ძირითადი საშუალებები	10	87,292	175,388
სხვა აქტივები		31,454	65,478
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივი	11	11,377	3,065
სულ აქტივები		7,619,050	4,710,445
ვალდებულებები			
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	6	1,059,348	1,009,568
მიღებული სესხები	12	4,092,984	1,885,590
სუბორდინირებული სესხები	12	1,521,748	1,070,816
საიჯარო ვალდებულებები	9	598,842	-
სხვა ვალდებულებები		9,608	24,979
მთლიანი ვალდებულებები		7,282,530	3,990,953
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	13	3,285,034	3,019,972
აკუმულირებული ზარალი		(2,948,514)	(2,300,480)
მთლიანი კაპიტალი		336,520	719,492
მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი		7,619,050	4,710,445

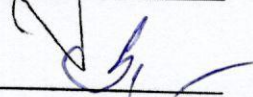
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასრულებული ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2020 წლის 13 ივლისს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

იმრან ხიზარ ჰაიატი

ფინანსური დირექტორი

ირინა ვორმანი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2019	2018
საპროცენტო შემოსავალი	14	1,346,986	1,112,358
საპროცენტო ხარჯი	14	(361,964)	(190,573)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურებამდე		985,022	921,785
კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ცვლილება	7	(62,228)	(50,364)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		922,794	871,421
წმინდა მოგება/(ზარალი) სამართლიანი ღირებულები აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მოგებაში ან ზარალში ასახვით		(90,890)	20,983
ჯარიმებიდან მიღებული შემოსავალი		96,498	62,523
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(932,517)	(835,356)
საოპერაციო და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯი	15	(592,807)	(597,994)
წმინდა ზარალი სავალუტო ოპერაციებიდან		(59,424)	(112,317)
ზარალი დაბეგვრამდე		(656,346)	(590,740)
მოგების გადასახადის სარგებელი	11	8,312	1,323
მთლიანი სრული ზარალი		(648,034)	(589,417)

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი
 ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ
 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის
 (ქართულ ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	აკუმულირებული ზარალი	სულ
2017 წლის 31 დეკემბერი	2,602,000	(1,711,063)	890,937
საწესდებო კაპიტალის ზრდა	417,972	-	417,972
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	(589,417)	(589,417)
2018 წლის 31 დეკემბერი	3,019,972	(2,300,480)	719,492
საწესდებო კაპიტალის ზრდა	265,062	-	265,062
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	(648,034)	(648,034)
2019 წლის 31 დეკემბერი	3,285,034	(2,948,514)	336,520

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი
 ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება
 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის
 (ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2019	2018
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან:			
ზარალი დაბეგვრამდე		(656,346)	(590,740)
კორექტირებები:			
საპროცენტო შემოსავალი		(132,343)	(38,947)
საპროცენტო ხარჯი		(78,796)	(88,258)
სესხების გაუფასურების ხარჯის ცვლილება	7	62,228	50,364
წმინდა (მოგება)/ზარალი სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მოგებაში ან ზარალში ასახვით		90,890	(20,983)
ცვეთა და ამორტიზაცია	15	204,201	64,014
წმინდა ზარალი სავალუტო ოპერაციებიდან		59,424	112,317
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		(450,742)	(512,233)
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში:			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		(2,258,619)	(452,815)
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან		64,565	(164,548)
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები მოგებაში ან ზარალში ასახვით		(488,116)	(536,378)
სხვა აქტივები		1,886	(24,989)
სხვა ვალდებულებები		(16,660)	(11,386)
ფულადი ნაკადების წმინდა გადინება საოპერაციო საქმიანობიდან		(3,147,686)	(1,702,349)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან:			
ძირითადი საშუალებების შესყიდვა	10	(6,615)	(36,619)
შემოსულობა ძირითადი საშუალების გასვლიდან		29,436	-
ფულადი ნაკადების წმინდა შემოდინება/გადინება საინვესტიციო საქმიანობიდან		22,821	(36,619)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან:			
შემოდინება მიღებული სესხებიდან		2,605,937	1,438,228
მიღებული სესხების დაფარვა		-	(123,851)
საიჯარო ვალდებულების დაფარვა		(174,713)	-
საწესდებო კაპიტალის ზრდა		265,062	417,972
ფულადი ნაკადების წმინდა შემოდინება ფინანსური საქმიანობიდან		2,696,286	1,732,349
წმინდა კლება ფულსა და ფულის ეკვივალენტებში		(428,579)	(6,619)
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		453,662	422,684
გაცვლითი კურსის ცვლილების ნეტო ეფექტი			
უცხოურ ვალუტაში არსებულ ფულსა და ფულის ეკვივალენტებზე		172,569	37,597
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს		197,652	453,662

10-42 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

1. ზოგადი ინფორმაცია

ა) ორგანიზაცია

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი დაარსდა 2015 წლის 23 ოქტომბერს როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება (შემდგომში “ორგანიზაცია”) საიდენტიფიკაციო ნომრით 405121817.

ორგანიზაცია თავის საქმიანობას წარმართავს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონის საფუძველზე და მას ზედამხედველობას უწევს საქართველოს ეროვნული ბანკი (“სებ“).

ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობა მიკრო სესხების გაცემაა. ორგანიზაციის ძირითადი ფინანსური პროდუქტებია: ავტო სესხები და ავტო ლომბარდი. ორგანიზაციის საერთო მიზანია მცირე და საშუალო მეწარმეების ფინანსური მხარდაჭერა, რომელიც მიმართულია ფინანსური რესურსების ეფექტიან მართვასა და შემოსავლების გაუმჯობესებისკენ აგროკულტურული საქონლის წარმოებაში, კომერციულ, სავაჭრო და სამეწარმეო საქმიანობაში, ხელმისაწვდომი ფინანსური მხარდაჭერის უზრუნველყოფით.

ორგანიზაციის უმაღლესი მმართველობითი ორგანოა აქციონერთა საერთო კრება. თითოეული ფილიალის ყოველდღიურ საქმიანობის ზედამხედველობას ახორციელებს მმართველი, რომელსაც ნიშნავს ორგანიზაციის სამეთვალყურეო საბჭო გენერალური დირექტორის წარდგინებით.

სათაო ოფისთან ერთად, რომელიც მდებარეობს: საქართველოში, ქ. თბილისი, გიორგი სააკაძის II გასასვლელი, ნომერი 2, ორგანიზაციას აქვს ასევე 3 ფილიალი თბილისში 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

დეტალური ინფორმაცია აქციონერების შესახებ გაშიფრულია მე-13 შენიშვნაში. 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ორგანიზაციას არ ჰყოლია საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე.

ბ) ცვლილებები საქართველოს კანონმდებლობაში

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანების - #281/04 მიხედვით, 2019 წლის 1 იანვრიდან ახალი რეგულაციები შევიდა ძალაში. აღნიშნული რეგულაციების მიხედვით მისოს არ აქვს უფლება გასცეს სესხები ფიზიკური პირების გადახდისუნარიანობის ანალიზის გარეშე. ახალი რეგულაციის მიზანია უზრუნველყოს საქართველოს ფინანსური სისტემის სტაბილური და მდგრადი ოპერირება და წაახალისოს ჯანსაღი გარემო სესხის გაცემისთვის.

2. მომზადების საფუძვლები

ანგარიშგების შესაბამისობა

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ბასსკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანობაში ფასს-ები) შესაბამისად.

ორგანიზაცია თავის ბუღალტრულ ჩანაწერებს აწარმოებს და ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებს ქართულ ლარში. თანხობრივი მაჩვენებლები ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია დამრგვალებების გარეშე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული. ორგანიზაციის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით.

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ების შესაბამისად მომზადება ითხოვს გარკვეული შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების გაკეთებას. ის, ასევე, ორგანიზაციის ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს, რომ მსჯელობის საფუძველზე ჩამოაყალიბოს და მიიღოს ყველაზე გონივრული სააღრიცხვო შეფასებები. ის მნიშვნელოვანი სფეროები, რომლებიც შეფასდა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და მათი ეფექტის შესახებ, მოცემულია მე-3 შენიშვნაში.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

შეფასების საფუძველი

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე, გარდა სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებისა მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

საქმიანობის უწყვეტობა

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ორგანიზაციის საქმიანობის უწყვეტობის საფუძველზე იმის დაშვებით, რომ ორგანიზაცია განაგრძობს ფუნქციონირებას პროგნოზირებად მომავალში. ორგანიზაციის ხელმძღვანელობასა და მეწილეებს სურვილი აქვთ, განაგრძონ ორგანიზაცია საქართველოში.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული ზარალის მიუხედავად, ორგანიზაცია აქციონერებისა და მესამე მხარისგან იღებს უწყვეტ ფინანსურ მხარდაჭერას. ლიკვიდურობის გაუმჯობესებისთვის ხელმძღვანელობას შეუძლია თავისუფლად აწარმოოს მოლაპარაკება მსესხებელთან სესხის დაფარვის ვადის გაგრძელებასთან დაკავშირებით, რადგან ხელშეკრულების უმეტესობა მოიცავს განახლების პირობებს.

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ უწყვეტობის პრინციპის გამოყენება შესაფერისია და ორგანიზაციას ექნება დადებითი ფულადი ნაკადები, რათა დაფაროს მიმდინარე ვალდებულებები.

ახალი ფას-ების მიღება, ცვლილებები სტანდარტებსა და ინტერპრეტაციებში

ა) 2019 წლის პირველი იანვრის შემდეგ ძალაში შესული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები

ახალი სტანდარტები, რომლებმაც გამოიწვია ორგანიზაციის სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილება და რომლის საფუძველზეც მომზადებულია 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქვემოთ:

- ფასს 16 - იჯარა
- ფასიკ 23

ფასს 16 - ის ცვლილებების ეფექტი მოცემულია მე-19 შენიშვნაში. სხვა ახალმა და შეცვლილმა სტანდარტებმა, რომლებიც ბასსკ-მა გამოუშვა და გამოყენებულ იქნება შემდგომი წლის ანგარიშგებაში, არაა მოსალოდნელი, რომ გავლენა იქონიონ ორგანიზაციაზე რამდენადაც ისინი ან არ არის რელევანტური ორგანიზაციის საქმიანობისთვის ან ისეთ აღრიცხვას საჭიროებენ, რომელიც თანხვედრაშია ორგანიზაციის მიმდინარე სააღრიცხვო პოლიტიკასთან.

ფასიკ 23-ში „მოგების გადასახადის გამოთვლის მიდგომებთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“ ინტერპრეტაციაში განმარტებულია, როგორ გამოიყენება ბასს 12-ის აღიარებისა და შეფასების მოთხოვნები იმ შემთხვევაში, როდესაც გაურკვეველია მოგების გადასახადის გამოთვლასთან დაკავშირებული მიდგომები. ასეთ შემთხვევაში, ორგანიზაციამ მიმდინარე ან გადავადებული საგადასახადო აქტივი ან ვალდებულება უნდა აღიაროს და შეაფასოს ბასს 12-ის მოთხოვნების გამოყენებით, მაგრამ მოცემული ინტერპრეტაციის შესაბამისად განსაზღვრული საგადასახადო მოგების (ან ზარალის), საგადასახადო ბაზის, გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალის, გამოუყენებელი საგადასახადო კრედიტებისა და საგადასახადო განაკვეთების საფუძველზე.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ბ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული:

შემდეგ ახალ სტანდარტებს, ინტერპრეტაციებს და ცვლილებებს, რომლებიც ჯერ არ არის შესული ძალაში, არ გამოყენებულა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას. ყველაზე მნიშვნელოვანი ცვლილებები, რომლებიც 2020 წლის 1 იანვრიდან არის ეფექტური და რომელთაც შესაძლოა ეფექტი ჰქონდეს ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაზე არის შემდეგი:

- ბასს 1 - ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა და ბასს 8 - სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში და შეცდომები (შესწორება - არსებითი განმარტება)
- ფასს 3 - საწარმოთა გაერთიანება (შესწორება - ბიზნესის განმარტება)
- ფინანსური ანგარიშგების განახლებული კონცეპტუალური საფუძვლები

ამჟამად, ორგანიზაცია აფასებს ცვლილებების მოსალოდნელ გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

სხვა

ორგანიზაცია არ ვარაუდობს, რომ ბასსკ-ის მიერ გამოშვებულ სხვა სტანდარტებს, რომლებიც ჯერ ძალაში არ არის შესული, ექნება არსებითი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

ორგანიზაცია ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და დაშვებების შემუშავებას მომავალ პერიოდებთან დაკავშირებით. მსგავსი შეფასებები და დაშვებები მუდმივად მუშავდება ისტორიულ გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, მათ შორის, ისეთი მომავალი მოვლენების გათვალისწინებით, რომელიც მოსალოდნელია გონივრულ ფარგლებში. მომავალში მიღებული ფაქტობრივი შედეგი შესაძლოა განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისა და დაშვებებისგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების ანარიცხის შეფასება

ქვემოთ მოცემულია ორგანიზაციის ხელმძღვანელობის მიერ სააღრიცხვო პოლიტიკაში გამოყენებული ძირითადი შეფასებები, რომლებიც ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების (ზარალის) რეზერვების შეფასებაზე:

- დეფოლტის ალბათობა: დეფოლტის ალბათობა (PD) წარმოადგენს მთავარ მონაცემს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაზომვისას. დეფოლტის ალბათობა არის მაჩვენებელი, რომელიც გვიჩვენებს დეფოლტის მოხდენის ალბათობას კონკრეტულ პერიოდში, რომლის გაანგარიშებისას გამოიყენება ისტორიული მონაცემები და სამომავლო პირობებთან დაკავშირებული დაშვებები და მოლოდინი.
- ზარალი ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში: ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD) არის შესაძლო ზარალის შეფასება, რომელიც წარმოიშობა დეფოლტის შემთხვევაში. იგი ეფუძნება ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და იმ ნაკადებს შორის სხვაობას, რომლის მიღებასაც ელის კრედიტორი, სესხის უზრუნველყოფიდან და კრედიტის ერთიანი გაზრდით მიღებული ნაღდი ფულის ნაკადების გათვალისწინებით
- საპროგნოზო სცენარების დადგენა: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) გაზომვისას ორგანიზაცია იყენებს გონივრულ და ფაქტებით გამყარებულ საპროგნოზო ინფორმაციას, რომელიც ეფუძნება დაშვებებს სხვადასხვა ეკონომიკური ფაქტორის სამომავლო მოქმედებისა და ამ ფაქტორების ურთიერთქმედების შესახებ.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარის ვადები, ზღვრული საპროცენტო განაკვეთის განსაზღვრა და საიჯარო გადახდები

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის ორგანიზაცია აფასებს, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ იგი გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების, ან საიჯარო აქტივის შესყიდვის არჩევანის უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლებას. საწარმო ითვალისწინებს ყველა სათანადო ფაქტსა და გარემოებას, რომელიც ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის მოიჯარეს იმისთვის, რომ გამოიყენოს ან არ გამოიყენოს ეს უფლება, მათ შორის იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან ამ არჩევანის უფლების გამოყენების თარიღამდე პერიოდში ფაქტებისა და გარემოებების მოსალოდნელ ცვლილებებს.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საქართველოსთვის ჩვეულებრივი მოვლენაა, რომ იჯარის განახლების შესაძლებლობა განიხილება ბიზნეს პროცესების შესწავლიდან გამომდინარე და არა კონტრაქტში განსაზღვრული პირობის მიხედვით. ასეთ შემთხვევებში, საიჯარო ვალდებულების საწყისი აღიარება გულისხმობს სამომავლო გადახდების დაანგარიშებას მიმდინარე სახელმწიფო პირობების შესაბამისად.

გადასახადები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ორგანიზაცია ახორციელებს ბევრ ოპერაციას და გაანგარიშებას, რომელთათვისაც საბოლოო დაბეგვრის საკითხები განსაზღვრული არაა. შედეგად ორგანიზაცია საგადასახადო ვალდებულებებს აღიარებს სავარაუდო შეფასებების საფუძველზე, იმის შესახებ, ექნება თუ არა ადგილი დამატებით გადასახადების და პროცენტის დარიცხვას. ორგანიზაცია დარწმუნებულია, რომ მას შეუძლია თავისი საგადასახადო დეკლარაციების დასაბუთება, თუმცა მაინც თვლის, რომ არსებობს გარკვეული არეები დეკლარაციებში, რომელთა ამომწურავად დასაბუთება შესაძლოა ვერ მოხერხდეს საგადასახადო შემოწმებისას. შედეგად ორგანიზაცია ცდილობს მინიმუმამდე დაიყვანოს ამასთან დაკავშირებული რისკები. სხვადასხვა ფაქტორების, მათ შორის წარსული გამოცდილების ანალიზის და საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების მიხედვით, ორგანიზაცია თვლის, რომ მის მიერ გაკეთებული საგადასახადო ვალდებულებების დარიცხვები ადეკვატურია ყველა არააუდიტირებული წლისთვის. ეს მოსაზრება ეყრდნობა დაშვებებს და შეფასებებს და შეიძლება შეიცავდეს კომპლექსურ მსჯელობებს მომავალ მოვლენებზე.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა

სხვა ფინანსური ინსტიტუტების მსგავსად, ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად ორგანიზაცია დგება სხვადასხვა რისკის წინაშე. ეს შენიშვნა აღწერს ორგანიზაციის მიზნებს, პოლიტიკასა და პროცესებს, რომ მართოს აღნიშნული რისკები და წარმოადგენს მეთოდებს მათ შესაფასებლად. დამატებითი ციფრობრივი მონაცემები აღნიშნულ რისკებთან დაკავშირებით წარმოდგენილია მოცემული ფინანსური ანგარიშგების სხვადასხვა ნაწილში.

ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც ლიკვიდური ან მოკლევადიანია (სამ თვემდე ვადით), ითვლება, რომ მათი საბალანსო ღირებულება მიახლოებულია მათ რეალურ ღირებულებასთან.

ზოგადი მიზნები, პოლიტიკა და პროცესები

ხელმძღვანელობას გააჩნია საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის რისკების მართვის მიზნებისა და პოლიტიკის განსაზღვრისთვის, ამასთანავე, პასუხისმგებლობის შენარჩუნებასთან ერთად, მიზნებისა და პროცესების ეფექტურად დანერგვისთვის მას დელეგირებული აქვს პროცესების შემუშავებისა და ოპერირების უფლება ორგანიზაციის ფინანსური მხარისთვის.

ხელმძღვანელობის საერთო მიზანია, რომ შექმნას ისეთი პოლიტიკა, რომელიც მიზანმიმართული იქნება რისკების მინიმუმამდე შემცირებისკენ ორგანიზაციის კონკურენტუნარიანობისა და მოქნილობის გაუარესების გარეშე. აღნიშნულ პოლიტიკებთან დაკავშირებული დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ.

საქმიანობის პროცესში ორგანიზაცია დგას შემდეგი ფინანსური რისკების წინაშე:

- საკრედიტო რისკი
- ლიკვიდურობის რისკი
- საბაზრო რისკი:
 - სავალუტო რისკი
 - საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს რისკს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ დანაკარგს მეორე მხარისთვის ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. საკრედიტო რისკის წინაშე ორგანიზაცია დგება სესხების გაცემით და სხვა სახის ოპერაციებით, როდესაც ურთიერთობისას წარმოიშობა ფინანსური აქტივი.

ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობა მიკრო სესხების გაცემაა და შესაბამისად, საკრედიტო რისკი უმნიშვნელოვანეს როლს თამაშობს მიკრო საფინანსო ორგანიზაციის (მისო) რისკების მართვაში. იმისათვის, რომ მსგავსმა შემთხვევებმა ორგანიზაციის ფინანსური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად არ დააზარალოს, გამოიყენება სხვადასხვა სამუშაო მეთოდი, რაც უზრუნველყოფს საკრედიტო რისკების დროულად იდენტიფიცირებასა და მათ ეფექტურად მართვას.

ორგანიზაცია რეგულარულად აკვირდება ინდივიდუალური სესხების საკრედიტო რისკებს და მუდმივად აფასებს კლიენტების კრედიტუნარიანობას. მიმოხილვა დაფუძნებულია განახლებულ ფინანსურ ინფორმაციაზე, რომელსაც იღებს საკრედიტო პერსონალი მონიტორინგის შედეგად. შემდეგ ინფორმაცია გადის რისკზე დაფუძნებულ შეფასებას საკრედიტო დეპარტამენტის მიერ.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მაქსიმუმს. საანგარიშგებო პერიოდისათვის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა იყო:

ფინანსური აქტივები	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა)	173,474	249,953
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	2,013,935	1,566,929
კლიენტებზე გაცემული სესხები	4,611,104	2,281,375
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	99,983	164,548
	6,898,496	4,262,805

ორგანიზაციის საკრედიტო რისკი კლიენტებზე გაცემულ სესხებთან დაკავშირებით მოცემულია მე-7 შენიშვნაში.

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკში იგულისხმება საკმარისი ფინანსური რესურსის არსებობა, რომ მოხდეს სესხების გასტუმრება და სხვა ფინანსური ვალდებულებების დაფარვა შესაბამის ვადაში.

ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით ორგანიზაცია ახორციელებს ფულადი ნაკადების რეგულარულ მონიტორინგს, რაც ასევე აქტივების და ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილია. ლიკვიდურობის ანალიზი და საპროცენტო განაკვეთის რისკები წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილებში. ქვემოთ მოყვანილი პრეზენტაცია ეფუძნება ორგანიზაციის ძირითადი მენეჯმენტის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციას.

ფინანსური ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	1,059,348	-	-	-	1,059,348
მიღებული სესხები	282,424	3,420,426	633,239	-	4,336,089
სუბორდინირებული სესხები	22,762	69,802	461,556	1,810,788	2,364,908
საიჯარო ვალდებულება	42,195	126,586	465,852	48,109	682,742
სხვა ვალდებულებები	2,205	-	-	-	2,205
	1,408,934	3,616,814	1,560,647	1,858,897	8,445,292

ფინანსური ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	1,009,568	-	-	-	1,009,568
მიღებული სესხები	1,407,161	116,827	385,359	-	1,909,347
სუბორდინირებული სესხები	15,840	48,399	321,368	1,327,594	1,713,201
სხვა ვალდებულებები	17,968	-	-	-	17,968
	2,450,537	165,226	706,727	1,327,594	4,650,084

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)**საბაზრო რისკი**

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება შემცირდება საბაზრო ფაქტორების ცვლილების გავლენით. საბაზრო რისკი შეიძლება წარმოიშვას ორგანიზაციის მიერ პროცენტიანი, სავაჭრო ან უცხოურ ვალუტაში არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის შედეგად. არსებობს რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება ან მომავალი ფინანსური ნაკადები შეიცვლება უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის გამო (სავალუტო რისკი) და საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო (საპროცენტო რისკი).

- სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა ერთი ვალუტის მიმართ მეორის ფასის ცვლილებით. სავალუტო რისკი არანაკლებ გავლენას ახდენს ორგანიზაციის ფინანსური რისკების განსაზღვრაში. ორგანიზაცია ატარებს სავალუტო რისკს, რომელიც დაკავშირებულია მის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებთან.

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	აშშ		ევრო	სულ
	ლარი	დოლარი		
ფული და ფულის ეკვივალენტები	24,645	169,961	3,046	197,652
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	2,013,935	-	2,013,935
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	99,983	-	-	99,983
გაცემული სესხები	4,607,165	3,939	-	4,611,104
	4,731,793	2,187,835	3,046	6,922,674
ფინანსური ვალდებულებები	აშშ		ევრო	სულ
	ლარი	დოლარი		
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	1,059,348	-	-	1,059,348
მიღებული სესხები	-	4,092,984	-	4,092,984
სუბორდინირებული სესხები	-	1,521,748	-	1,521,748
საიჯარო ვალდებულება	-	598,842	-	598,842
სხვა ვალდებულებები	2,205	-	-	2,205
	1,061,553	6,213,574	-	7,275,127
ღია საბალანსო პოზიცია	3,670,240	(4,025,739)	3,046	(352,453)

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	აშშ		ევრო	სულ
	ლარი	დოლარი		
ფული და ფულის ეკვივალენტები	56,877	388,254	8,531	453,662
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები	-	1,566,929	-	1,566,929
მოგებაში ან ზარალში ასახვით მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	164,548	-	-	164,548
გაცემული სესხები	2,275,494	5,881	-	2,281,375
	2,496,919	1,961,064	8,531	4,466,514

ფინანსური ვალდებულებები	აშშ		ევრო	სულ
	ლარი	დოლარი		
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	1,009,568	-	-	1,009,568
მიღებული სესხები	-	1,885,590	-	1,885,590
სუბორდინირებული სესხები	-	1,070,816	-	1,070,816
სხვა ვალდებულებები	17,968	-	-	17,968
	1,027,536	2,956,406	-	3,983,942

ღია საბალანსო პოზიცია	1,469,383	(995,342)	8,531	482,572
------------------------------	------------------	------------------	--------------	----------------

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ორგანიზაციის მგრძნობელობას ქართულ ლართან მიმართებით უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსების 20%-იან ზრდასა ან კლებაზე და წარმოადგენს მენეჯმენტის შეფასებას უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის შესაძლო ცვლილებაზე. მგრძნობელობის ანალიზს მოიცავს მხოლოდ უცხოური ვალუტის დენომინირებულ ფულად სახსრებს და აკორექტირებს წლის ბოლოსთვის უცხოურ ვალუტის 20% საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების მიხედვით. მოგებაზე გავლენა მოგება/ზარალის უწყისსა და კაპიტალზე ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულების საფუძველზე 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების მგრძნობელობა	(ლარი / აშშ დოლარი)		(ლარი/ ევრო)	
	2019	2018	2019	2018
20% ზრდა	(805,148)	(199,068)	609	1,706
20% შემცირება	805,148	199,068	(609)	(1,706)

ანალიზი გულისხმობს, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელია.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

- საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ორგანიზაციის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებებზე. ეს რისკი შესაძლოა წარმოიშვას აქტივებისა და ვალდებულებების მიღება/დაფარვის ვადების შეუსაბამობით, ასევე იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი აქტივები და ვალდებულებები დამოკიდებულია კურსის ცვლილებაზე.

ორგანიზაციის ყველა პროცენტის მატარებელი აქტივი და ვალდებულება აქვს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით, შესაბამისად საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებას არ აქვს გავლენა ორგანიზაციის შემოსავლებსა და ხარჯებზე.

ინფორმაცია პროცენტის მატარებელ ფინანსურ ვალდებულებებზე მოცემულია ზემოთ ლიკვიდურობის რისკის შენიშვნაში.

კაპიტალის მართვა

ორგანიზაციის მიზნები კაპიტალის მართვისას შემდეგში მდგომარეობს:

- მოახდინოს ორგანიზაციის ფუნქციონირებადობის უზრუნველყოფა ისე, რომ ორგანიზაციამ გააგრძელოს ეფექტურად საქმიანობა;
- შეესაბამებოდეს სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნილებებს; და
- ჰქონდეს ადეკვატური უკუგება დამფუძნებლებისთვის.

ორგანიზაცია რისკის პროპორციულად აწესებს საჭირო კაპიტალის ოდენობას. ორგანიზაცია მართავს საკუთარი კაპიტალის სტრუქტურას და ახდენს მის კორექტირებას ეკონომიკური გარემოებებისა და აქტივების რისკიანობის შესაბამისად.

იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს ან დააკორექტიროს კაპიტალის სტრუქტურა, ორგანიზაციამ შეიძლება დააკორექტიროს მფლობელებისათვის გადახდილი დივიდენდები, დაუბრუნოს კაპიტალი მფლობელებს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები ვალის დაფარვის მიზნით.

5. ფული და ფულის ეკვივალენტები

	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
ნაღდი ფული სალაროში	24,178	203,709
ფული საბანკო ანგარიშებზე	160,862	215,653
შეზღუდული ფული	-	34,300
ფული გზაში	12,612	-
	197,652	453,662

ფული და ფულის ეკვივალენტები ვალუტების მიხედვით გაშიფრულია მე-4 შენიშვნაში.

6. სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით

სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
უცხოური ვალუტის კონტრაქტები	2,013,935	1,566,929
	2,013,935	1,566,929
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
უცხოური ვალუტის კონტრაქტები	1,059,348	1,009,568
	1,059,348	1,009,568

არაწარმოებულ ოპერაციებს, როგორც არის ბანკებისგან მიღებული სესხები, რომლებიც უზრუნველყოფილია იმავე ბანკებში უცხოურ ვალუტაში განთავსებული დეპოზიტებით, კომპანია აერთიანებს წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებში (უცხოური ვალუტის კონტრაქტები), იმ მიზეზით, რომ ამგვარი ოპერაციების (დეპოზიტის განთავსება და სესხის აღება) შედეგი, არსებითად, წარმოებულია. ამგვარი დასკვნა შემდეგ ინდიკატორებს ეფუძნება:

- გარიგებები ერთდროულად იდება ერთიმეორის გათვალისწინებით;
- მათში ერთი და იგივე მხარე მონაწილეობს;
- ერთი და იგივე რისკთან არიან დაკავშირებული;
- არ არსებობს გამოკვეთილი ეკონომიკური საჭიროება ან არსებითი საქმიანი მიზანი გარიგებების ცალკე დასადებად; შესაძლებელია იმავე შედეგის ერთი გარიგებით მიღწევა;
- არსებობს საწყისი წმინდა ინვესტიცია, რომლის ოდენობაც მცირეა იმასთან შედარებით, რაც მოითხოვებოდა სხვა ტიპის ხელშეკრულებებით, რომლებსაც მსგავსი პასუხი ექნებოდათ საბაზრო ფაქტორების ცვლილებებზე და მომავალ ანგარიშსწორებაზე.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები

	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
გაცემული სესხები	4,586,567	2,243,584
დარიცხული პროცენტები	134,854	88,155
კლიენტებზე გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	4,721,421	2,331,739
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(110,317)	(50,364)
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	4,611,104	2,281,375

კლიენტებზე გაცემული ყველა სესხი უზრუნველყოფილია ავტომობილებით 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	გაუფასურების რეზერვი	სულ
მიმდინარე და 30 დღემდე ვადაგადაცილებული	4,408,661	(36,665)	4,371,996
30-60 დღემდე ვადაგადაცილებით	58,559	(4,047)	54,512
60-90 დღემდე ვადაგადაცილებით	59,764	(7,912)	51,852
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	194,437	(61,693)	132,744
რესტრუქტურიზებული	-	-	-
	4,721,421	(110,317)	4,611,104

ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	გაუფასურების რეზერვი	სულ
მიმდინარე და 30 დღემდე ვადაგადაცილებული	2,123,499	(6,637)	2,116,862
30-60 დღემდე ვადაგადაცილებით	19,997	(1,409)	18,588
60-90 დღემდე ვადაგადაცილებით	16,035	(982)	15,053
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	172,208	(41,336)	130,872
რესტრუქტურიზებული	-	-	-
	2,331,739	(50,364)	2,281,375

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ცვლილებები კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ანარიცხებში 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	6,772	2,391	41,201	50,364
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	(42)	42	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	11,959	(11,959)	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	31,665	5,609	(37,274)	-
საკრედიტო ზარალი წლის განმავლობაში	1,607	11,730	46,113	59,450
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(15,289)	4,145	11,144	-
გაცვლითი კურსის ეფექტი	-	-	503	503
ნაშთი წლის ბოლოს	36,672	11,958	61,687	110,317

ცვლილებები კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ანარიცხებში 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	-	-	-	-
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	-	-	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	2,391	(2,391)	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	31,741	450	(32,191)	-
საკრედიტო ზარალი წლის განმავლობაში	6,772	2,391	41,322	50,485
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(34,132)	1,941	32,191	-
გაცვლითი კურსის ეფექტი	-	-	(121)	(121)
ნაშთი წლის ბოლოს	6,772	2,391	41,201	50,364

8. მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან

	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
მთლიანი მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	195,220	289,514
გამოკლებული: გამოუმუშავებელი შემოსავალი	(92,962)	(124,966)
სულ მთლიანი მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	102,258	164,548
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(2,275)	-
წმინდა მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	99,983	164,548

წმინდა მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან არც ვადაგადაცილებულია და არც გაუფასურებული 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

9. აქტივების გამოყენების უფლება

ორგანიზაცია ფასს 16-ს 2019 წლის 1 იანვრიდან იყენებს. ორგანიზაციამ არ შეასწორა შესადარისი პერიოდის ინფორმაცია ახალ სტანდარტზე გადასვლის გამო. შესაბამისად, შესადარისი პერიოდის ფინანსური ანგარიშგება არ არის გადაანგარიშებული. აღნიშნული სახით მოცემულ სტანდარტზე გადასვლა არ გულისხმობს სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების ეფექტის აღიარებას სტანდარტის პირველადი გამოყენებისას (2019 წლის 1 იანვარი) საკუთარი კაპიტალის საწყის ნაშთში. დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ მე-19 შენიშვნაში.

ორგანიზაციას იჯარით აღებული აქვს ფართები ფილიალებისთვის და სათაო ოფისისთვის. ყველა აქტივის საიჯარო გადასახდელი არის ფიქსირებული. საიჯარო გადასახდელები წარმოდგენილია როგორც ლარში, ასევე აშშ დოლარში.

იჯარის ვადა, ზღვრული სასესხო განაკვეთი და საიჯარო გადასახდელები 2019 წლის 1 იანვრისთვის წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

იჯარის ხელშეკრულება	არაგაუქმებადი პერიოდი	გაგრძელების არჩევანის უფლების გამოყენება	იჯარის ვადა	დისკონტის განაკვეთი
სათაო ოფისი და ფილიალები	-	36-60 თვე	48-120 თვე	8.8%

აქტივის გამოყენების უფლება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	სათაო ოფისი	ფილიალი 1	ფილიალი 2	სულ
2019 წლის 1 იანვრისთვის	342,648	229,160	133,371	705,179
ამორტიზაცია	(50,143)	(56,121)	(32,662)	(138,926)
2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	292,505	173,039	100,709	566,253

საიჯარო ვალდებულება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	სათაო ოფისი	ფილიალი 1	ფილიალი 2	სულ
2019 წლის 1 იანვრისთვის	325,599	222,364	129,375	677,338
საპროცენტო ხარჯი	27,185	17,643	10,265	55,093
საიჯარო გადასახადი	(64,310)	(69,786)	(40,617)	(174,713)
უცხოური ვალუტის გადაფასება	21,059	12,685	7,380	41,124
2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	309,533	182,906	106,403	598,842

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები

ისტორიული ღირებულება	კომპიუტერები და სხვა ტექნიკური აღჭურვილობა	იჯარით აღებული ფართის კეთილმოწყობა	ავეჯი და ინვენტარი	სატრანსპორტო საშუალებები	სხვა	სულ
2017 წლის 31 დეკემბერს	108,957	75,337	46,735	41,239	25,954	298,222
შესყიდვა	5,515	-	-	24,151	6,953	36,619
2018 წლის 31 დეკემბერს	114,472	75,337	46,735	65,390	32,907	334,841
შესყიდვა	4,445	-	-	1,180	990	6,615
გასვლა	-	-	-	(66,570)	-	(66,570)
2019 წლის 31 დეკემბერს	118,917	75,337	46,735	-	33,897	274,886
დაგროვილი ცვეთა						
2017 წლის 31 დეკემბერს	(32,203)	(25,156)	(13,373)	(15,939)	(8,768)	(95,439)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(19,513)	(15,067)	(9,347)	(10,701)	(9,386)	(64,014)
2018 წლის 31 დეკემბერს	(51,716)	(40,223)	(22,720)	(26,640)	(18,154)	(159,453)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(20,600)	(15,067)	(8,507)	(10,494)	(10,607)	(65,275)
გასული აქტივების დაგროვილი ცვეთა	-	-	-	37,134	-	37,134
2019 წლის 31 დეკემბერს	(72,316)	(55,290)	(31,227)	-	(28,761)	(187,594)
ნეტო საბალანსო ღირებულება						
2018 წლის 31 დეკემბერს	62,756	35,114	24,015	38,750	14,753	175,388
2019 წლის 31 დეკემბერს	46,601	20,047	15,508	-	5,136	87,292

11. გადასახადები

დროებით სხვაობებში ცვლილებების საგადასახადო ეფექტი აღრიცხული 15%-ანი განაკვეთით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

დროებითი სხვაობა 15%-იანი განაკვეთით:	31 დეკემბერი 2017	აღიარებული სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	31 დეკემბერი 2018	აღიარებული სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	31 დეკემბერი 2019
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	7,555	7,555	4,309	11,864
აქტივების გამოყენების უფლება	-	-	-	(84,938)	(84,938)
მიღებული სესხები	1,742	1,323	3,065	3,424	6,489
საიჯარო ვალდებულება	-	-	-	89,826	89,826
გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალი	247,699	79,062	326,761	65,450	392,211
სულ დროებითი სხვაობები	249,441	87,940	337,381	78,071	415,452
აუღიარებელი დროებითი სხვაობები					
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	(7,555)	(7,555)	(4,309)	(11,864)
გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალი	(247,699)	(79,062)	(326,761)	(65,450)	(392,211)
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	1,742	1,323	3,065	8,312	11,377

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

11. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივი არ არის აღიარებული გამოყენებული საგადასახადო ზარალისა და გაცემული სესხებისგან წარმოქმნილი დროებითი სხვაობების საფუძველზე, რადგან ხელმძღვანელობა არ არის დარწმუნებული შეძლებს თუ არა ორგანიზაცია აღნიშნული აქტივის გამოყენებას.

მოგების გადასახადის ხარჯი 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლებისთვის წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2019	2018
მიმდინარე მოგების გადასახადი	-	-
დროებითი სხვაობების ეფექტი	8,312	1,323
მოგების გადასახადის სარგებელი	8,312	1,323

მოგების გადასახადის ხარჯის რეკონსილაცია დადგენილი განაკვეთის მიხედვით შემდეგნაირია:

	2019	2018
ზარალი დაბეგრამდე	(656,346)	(590,740)
საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის სარგებელი	98,452	88,611
აღიარებული საგადასახადო ზარალის ეფექტი	(69,759)	(86,617)
მუდმივი სხვაობების ეფექტი	(20,381)	(671)
მოგების გადასახადის სარგებელი	8,312	1,323

12. სუბორდინირებული სესხები და სხვა ნასესხები თანხები

				31 დეკემბერი 2019	
სხვა ნასესხები თანხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	პროცენტი	დარჩენილი ძირი
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	8.5%-9%	ივლისი 2021	16,418	778,197
სხვა ფიზიკური პირები	აშშ დოლარი	6%-9.5%	დეკემბერი 2020	37,991	3,260,378
				54,409	4,038,575

				31 დეკემბერი 2018	
სხვა ნასესხები თანხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	პროცენტი	დარჩენილი ძირი
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	6%-9%	დეკემბერი 2020	1,760	160,341
სხვა ფიზიკური პირები	აშშ დოლარი	3.5%-10%	იანვარი 2019 - დეკემბერი 2020	18,678	1,704,811
				20,438	1,865,152

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

12. სუბორდინირებული სესხები და სხვა ნასესხები თანხები (გაგრძელება)

სუბორდინირებული სესხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	31 დეკემბერი 2019	
				პროცენტი	დარჩენილი ძირი
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	6%-6.3%	ნოემბერი 2028 - ნოემბერი 2029	1,867	1,519,881
				1,867	1,519,881

სუბორდინირებული სესხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	31 დეკემბერი 2018	
				პროცენტი	დარჩენილი ძირი
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	6%	ნოემბერი 2028	176	1,070,640
				176	1,070,640

ხელშეკრულების მიხედვით, ორგანიზაცია თავდაპირველად იხდის სესხის ძირითად თანხაზე დარიცხულ პროცენტს, ხოლო ძირითადი თანხის დაფარვა მოხდება ხელშეკრულების მოქმედების დასრულებისთვის.

სესხებსა და სუბორდინირებულ სესხებში განხორციელებული ფულადი და არაფულადი ცვლილებები, რომლებიც მიღებულია ფინანსური აქტივობების შედეგად, შესაძლოა წარმოდგენილი იქნეს შემდეგნაირად:

	2019	2018
ნაშთი წლის დასაწყისში	2,956,406	1,583,063
ფულადი ნაკადები	2,165,178	1,035,546
არაფულადი ნაკადები:		
პერიოდის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	306,870	190,573
უცხოური ვალუტის ცვლილების ეფექტი	186,278	147,224
ნაშთი წლის ბოლოს	5,614,732	2,956,406

13. საწესდებო კაპიტალი

მფლობელები	31 დეკემბერი 2019		31 დეკემბერი 2018	
	წილი	მოცულობა	წილი	მოცულობა
იმრან ხიზარ ჰაიატ	20%	657,007	20%	603,994
რუხსანა ბაშირ	16%	525,605	16%	483,196
მუჰამედ ალი	8.5%	279,228	8.5%	256,698
ზუბაირ ულაჰ ხან ბანგაშ	8.5%	279,228	8.5%	256,698
მუჰამედ აბდულაჰ ხან ბანგაშ	8%	262,803	8%	241,598
ატიფ ულაჰ ხან ბანგაშ	8%	262,803	8%	241,598
ფაჰდ ალი შეიკ	6%	197,102	6%	181,198
შოკატ ულაჰ ხან ბანგაშ	6%	197,102	6%	181,198
ჰიბა შეიხ	5.5%	180,677	5.5%	166,098
ჰაჯი საიფ ულაჰ ხან ბანგაშ	5.5%	180,677	5.5%	166,098
ოსმან ბაშირ	4%	131,401	4%	120,799
კიფაიატ ულაჰ ხან ბანგაშ	4%	131,401	4%	120,799
	100%	3,285,034	100%	3,019,972

14. წმინდა საპროცენტო შემოსავლები**საპროცენტო შემოსავალი:**

საპროცენტო შემოსავალი გაცემული სესხებიდან

სულ საპროცენტო შემოსავალი**საპროცენტო ხარჯი:**

აქციონერებისგან მიღებული სესხებიდან

სხვა ფიზიკური პირებისგან მიღებული სესხებიდან

სუბორდინირებული სესხებიდან

საიჯარო ვალდებულებიდან

სულ საპროცენტო ხარჯი**წმინდა საპროცენტო შემოსავალი**

2019	2018
1,346,986	1,112,358
1,346,986	1,112,358
(56,458)	(55,859)
(179,055)	(129,276)
(71,358)	(5,438)
(55,093)	-
(361,964)	(190,573)
985,022	921,785

15. საოპერაციო და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები

ცვეთა და ამორტიზაცია

პროგრამული უზრუნველყოფა

საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული მომსახურება*

რეკლამა

სესხის განაცხადის შემოწმება

დაზღვევა

სესხის ამოღებასთან დაკავშირებული ხარჯები

იჯარა

კომუნალური მომსახურება

კომუნიკაცია

დაცვის მომსახურება

სხვა

2019	2018
(204,201)	(64,014)
(77,477)	(74,457)
(68,142)	(49,535)
(38,242)	(39,905)
(30,219)	(23,348)
(27,393)	(58,486)
(23,861)	(12,353)
(21,593)	(190,394)
(18,193)	(15,589)
(17,447)	(16,153)
(8,644)	(9,484)
(57,395)	(44,276)
(592,807)	(597,994)

* საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული მომსახურებები მოიცავს 2019 და 2018 წლების აუდიტის საფასურს ჯამური ღირებულებით 30,379 ლარი და 12,240 ლარი დღგ-ს გარეშე.

16. პირობითი ვალდებულებები**სასამართლო დავები**

ნორმალური საქმიანობის პირობებში, ორგანიზაციები ჩვეულებრივ ექვემდებარებიან სამართლებრივ ქმედებებსა და საჩივრებს.

კლიენტების მიერ სესხის დაფარვის ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში ორგანიზაციას უწევს სამართლებრივ დავებში ჩართვა. ასეთი სამართლებრივი დავების მაქსიმალური გასავალი მომხმარებლისგან მისაღები სესხის თანხაა (მათ შორის დარიცხული პროცენტი და სხვა გადასახადები)

საოპერაციო იჯარის პირობითი ვალდებულება

ორგანიზაცია საოფისე ფართებს იღებს საოპერაციო იჯარით. იჯარის ხელშეკრულებები მოქმედია სხვადასხვა პერიოდის განმავლობაში იჯარის განახლების პირობით. შეუქცევადი საოპერაციო იჯარის პირობითი ვალდებულებები 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

16. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
3 თვემდე	-	48,199
3 თვიდან 1 წლამდე	-	144,597
1 წლიდან 3 წლამდე	-	389,592
3 წელზე მეტი	-	342,441
	-	924,829

მმართველობის ანგარიშგება

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ კანონის მიხედვით (პუნქტი 7) ორგანიზაციას აქვს ვალდებულება მოამზადოს და სახელმწიფო მარეგულირებელ ორგანოში წარადგინოს მმართველობის ანგარიშგება, დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად, არაუგვიანეს საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო წლის 1 ოქტომბრისა. ამ ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნების თარიღისთვის, ორგანიზაციას ჯერ არ აქვს შესრულებული აღნიშნული ვალდებულება.

17. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები ან ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან, როგორც წარმოდგენილია ბასს 24-ში „ინფორმაცია დაკავშირებულ მხარეებზე“ წარმოდგენს:

- (ა) მხარეებს, რომლებიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ერთი ან რამდენიმე შუამავლით: აკონტროლებენ, კონტროლირებენ ან არიან ერთობლივი კონტროლის ქვეშ ორგანიზაციასთან (მათ შორის დამფუძნებელ კომპანიასა და ფილიალებთან); ფლობენ წილს ორგანიზაციაში, რაც მნიშვნელოვანი გავლენის მიზეზია; და ფლობენ საერთო კონტროლს ორგანიზაციაზე;
- (ბ) ორგანიზაციის ან მისი მშობელი საწარმოს ძირითად მმართველ პერსონალს;
- (გ) (ა) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილთა ოჯახის წევრებს;
- (დ) მხარეებს, რომლებიც წარმოადგენენ (გ) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილი პირების მიერ კონტროლირებად ან ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებს, ან ამ პირებს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ მათზე, ან ასეთ საწარმოში ხმის მიცემის უფლება პირდაპირ ან არაპირდაპირ ამ პირების ხელშია.

დაკავშირებულ მხარეებთან ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას ყურადღება ექცევა ამ ურთიერთობის არსს და არა უბრალოდ იურიდიულ ფორმას. 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის ორგანიზაციასა და მის დაკავშირებულ მხარეებს შორის ოპერაციების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ქვემოთ:

ფინანსური ანგარიშგების არე	აქციონერები	უმაღლესი მენეჯმენტი
მიღებული სესხები	794,615	-
სუბორდინირებული სესხები	1,521,748	-
საპროცენტო ხარჯი	(86,989)	-
საპროცენტო ხარჯი სუბორდინირებული სესხებიდან	(40,826)	-
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(426,977)	(76,843)

დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთები და ტრანზაქციები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ფინანსური ანგარიშგების არე	აქციონერები	უმაღლესი მენეჯმენტი
მიღებული სესხები	162,100	-
სუბორდინირებული სესხები	1,070,817	-
საპროცენტო ხარჯი	(55,859)	-
საპროცენტო ხარჯი სუბორდინირებული სესხებიდან	(5,438)	-
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(381,770)	(75,000)

18. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

კორონავირუსის გავრცელების შესაძლო ეფექტი

2019 წლის ბოლოს ჩინეთში გავრცელდა ახალი კორონავირუსი (COVID-19). მიუხედავად იმისა, რომ მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციისათვის ცნობილი იყო გარკვეული შემთხვევების შესახებ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მათ კორონავირუსი, როგორც გლობალური საფრთხე შეაფასეს მხოლოდ 2020 წლის 31 იანვარს, რადგან ვირუსის მნიშვნელოვანი განვითარება-გავრცელება არ მომხდარა 2020 წლის იანვრამდე. 2020 წლის 11 მარტს მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციამ კორონავირუსული დაავადების სწრაფად გავრცელების გამო, პანდემია გამოაცხადა. 2020 წლის 21 მარტს საქართველოს მთავრობის მიერ ვირუსის - კოვიდ-19-ის (COVID-19) გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყნის მასშტაბით გამოცხადდა საგანგებო ვითარება. 2020 წლის 31 მარტიდან კი ამოქმედდა საყოველთაო კარანტინი, რამაც მნიშვნელოვნად შეზღუდა საქართველოს ტერიტორიაზე გადაადგილება და სხვადასხვა სექტორის ეკონომიკურ საქმიანობაზე დაწესდა მთელი რიგი შეზღუდვები.

2020 წლის 24 მაისიდან საქართველოს ტერიტორიაზე გაუქმდა საგანგებო მდგომარეობა და საყოველთაო კარანტინი. 2020 წლის 8 ივნისიდან დაშვებულია ყველა ეკონომიკური საქმიანობა სოციალური დისტანციის დაცვითა და პირბადით, ჯანდაცვის სამინისტროს რეკომენდაციების შესაბამისად.

ვირუსმა შესაძლოა ბევრ ინდუსტრიაზე მოახდინოს უარყოფითი ზეგავლენა შემდგომი მიზეზების გამო:

- საქონელსა და მომსახურებაზე მომხმარებლის მოთხოვნის შემცირება, დაკარგული შემოსავალი, მომხმარებელთა თავისუფლად გადაადგილების შეზღუდვის გამო
- კაპიტალური ინვესტიციების ნაკლებობა, მშენებლობების შემცირება, მომხმარებელთა მოთხოვნილებების შემცირების გამო პროდუქტებსა და მომსახურებაზე
- ფინანსურ აქტივებზე საბაზრო ფასების შემცირება, კაპიტალისა და სავალო ინსტრუმენტების ჩათვლით
- გლობალური მიწოდების ქსელის მოშლა, ადამიანებისა და საქონლის გადაადგილებაზე დაწესებული შეზღუდვების გამო.

ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღისთვის ვირუსის ზუსტი ეფექტის განსაზღვრა ორგანიზაციის ხელმძღვანელობისთვის შეუძლებელია, რადგან დროის მიმდინარეობასთან ერთად ვირუსის განვითარება და ეფექტი ცვალებადია, თუმცა პანდემიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი შესაძლო ეფექტი შეიძლება იყოს შემდეგი:

- გაცემული სესხების გაუფასურების ხარჯის ზრდა მომხმარებელთა გადახდისუნარიანობის გაუარესებისა და სესხების უზრუნველყოფაში ჩადებული აქტივების რეალიზაციიდან მოსალოდნელი წმინდა ფულადი ნაკადების შემცირების გამო.

19. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ორგანიზაცია ფასს 16-ს 2019 წლის 1 იანვრიდან იყენებს. ორგანიზაციამ არ შეასწორა შესადარისი პერიოდის ინფორმაცია ახალ სტანდარტზე გადასვლის გამო. შესაბამისად, შესადარისი პერიოდის ფინანსური ანგარიშგება არ არის გადაანგარიშებული. აღნიშნული სახით მოცემულ სტანდარტზე გადასვლა არ გულისხმობს სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების ეფექტის აღიარებას სტანდარტის პირველადი გამოყენებისას (2019 წლის 1 იანვარი) საკუთარი კაპიტალის საწყის ნაშთში.

ფასს 16 ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 იანვრიდან, რომელმაც ჩაანაცვლა ბასს 17 – „იჯარა“ და ფასიკ 4 – „როგორ განვსაზღვროთ შეიცავს თუ არა კომპონენტი იჯარას“. ფასს 16-ის შესაბამისად მიღებული იჯარა აღიარდება, როგორც აქტივი და ვალდებულება.

ფასს 16 ითვალისწინებს გამარტივებულ მიდგომას იმ საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომელთა ვადა 12 თვეზე ნაკლებია ან რომელიც უკავშირდება დაბალი ღირებულების მქონე აქტივის იჯარას. გაცემული საიჯარო ხელშეკრულებების აღრიცხვისთვის ფასს 16-ის მოთხოვნები არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის მოთხოვნებისგან. ორგანიზაციას არ აქვს მნიშვნელოვანი საიჯარო საქმიანობა, როგორც მიეჯარეს.

გადასვლის მეთოდი და გამოყენებული გათავისუფლება

ორგანიზაციამ გამოიყენა პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებული მიდგომა: სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის არ ევალება იმის ხელახლა შეფასება, ხელშეკრულება წარმოადგენს თუ არა საიჯარო ხელშეკრულებას, ან შეიცავს თუ არა იგი იჯარას. ისეთი ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც ადრე ბასს 17-ის „იჯარა“ და ფასიკ 4-ის „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“ შესაბამისად კლასიფიცირებული არ ჰქონდა, როგორც იჯარის შემცველი ხელშეკრულება, არ მოხდა ფასს 16-ის გამოყენება. ფასს 16-ის მიხედვით იჯარის იდენტიფიკაცია გამოყენებულ იქნა მხოლოდ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც დაიწყო ან ცვლილება შევიდა 2019 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ.

ფასს 16-ით დაშვებულია გათავისუფლებები, რომელთა ნაწილი ეხება სტანდარტის პირველადი გამოყენების შემთხვევას. ადრე, ბასს 17-ით საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირებული იჯარის მიმართ ორგანიზაციამ გამოიყენა ფასს 16-ის შემდეგი გათავისუფლებები:

ა) არ გაითვალისწინა თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღით აქტივის გამოყენების უფლების შეფასებაში, იმ იჯარებისთვის, რომლებისთვისაც აქტივების გამოყენების უფლება იყო განსაზღვრული ისე, როგორც განსაზღვრა მოხდებოდა იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის ფასს 16-ის გამოყენების შემთხვევაში;

ბ) არ აღიარა აქტივების გამოყენების უფლება იმ იჯარებთან მიმართებაში, რომლის იჯარის ვადა სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღის შემდეგ 12 თვის განმავლობაში იწურება. ამგვარი იჯარები მოკლევადიანი იჯარების მსგავსად აღირიცხება.

როგორც მოიჯარე, ორგანიზაცია ძველ პერიოდებში აკლასიფიცირებდა იჯარას საოპერაციო ან ფინანსურ იჯარად, იმის მიხედვით ხდებოდა თუ არა საიჯარო აქტივთან დაკავშირებული არსებითი რისკისა და სარგებლის გადაცემა. ფასს 16-ის მიხედვით, ორგანიზაცია უმეტესი იჯარის შემთხვევაში აღიარებს გამოყენების უფლების სახით არსებულ აქტივს და საიჯარო ვალდებულებას.

ფასს 16-ის დანერგვის შედეგად ორგანიზაციამ აქტივების გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულება აღიარა შემდეგნაირად:

კლასიფიკაცია ბასს 17-ით	აქტივების გამოყენების უფლება	საიჯარო ვალდებულება
საოპერაციო იჯარა	ორგანიზაციის ფილიალებისა და სათაო ოფისისთვის საჭირო ფართის იჯარებისთვის: აქტივების გამოყენების უფლება აღიარებულია საიჯარო ვალდებულების ტოლი თანხით შესწორებული წინასწარი გადახდებითა და დარიცხული ვალდებულებით.	აღიარებულია მომავალი საიჯარო გადასახდელების ზღვრული სასესხო განაკვეთით დისკონტირებული ღირებულებით 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით. ზღვრული სასესხო განაკვეთი არის საპროცენტო განაკვეთი, რომლის გადახდაც მსგავს ეკონომიკურ გარემოში მოუწევდა მოიჯარეს აქტივის გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ღირებულების აქტივის შესაძენად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა. ზღვრული სასესხო განაკვეთი მომსახურების ცენტრებისა და ოფისისთვის საჭირო ფართების შემთხვევაში არის 8.8%.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

19. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

ორგანიზაციას იჯარით აღებული აქვს ფართები ფილიალებისთვის და სათაო ოფისისთვის. ყველა აქტივის საიჯარო გადასახდელი არის ფიქსირებული. საიჯარო გადასახდელები წარმოდგენილია როგორც ლარში, ასევე აშშ დოლარში.

იჯარის ვადა, ზღვრული სასესხო განაკვეთი და საიჯარო გადასახდელები 2019 წლის 1 იანვრისთვის წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

იჯარის ხელშეკრულება	არაგაუქმებადი პერიოდი	გაგრძელების არჩევანის უფლების გამოყენება	იჯარის ვადა	დისკონტის განაკვეთი
სათაო ოფისი და ფილიალები	-	36-60 თვე	48-120 თვე	8.8%

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების ის არეები, რომელზეც გავლენა იქონია ფასს-16-ის დანერგვამ:

	31 დეკემბერი 2018	ფასს 16	1 იანვარი 2019
აქტივები			
აქტივების გამოყენების უფლება	(ა) -	705,179	705,179
ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულება	(ბ) -	677,338	677,338

(ა) აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირება არის წინა პერიოდში საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირებული ხელშეკრულებების ეფექტი.

(ბ) საიჯარო ვალდებულებების კორექტირება არის წინა პერიოდში საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირებული ხელშეკრულებების ეფექტი.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განმარტებული მინიმალური საიჯარო გადასახდელებისა და ფასს 16-ის მიხედვით 2019 წლის 1 იანვარს აღიარებული საიჯარო ვალდებულების რეკონსილაციას:

	1 იანვარი 2019
წინასწარი შეწყვეტის უფლების გარეშე არსებული საოპერაციო იჯარების მინიმალური გადასახდელები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	924,829
გამოკლებული: საწყისი აღიარებისას ზღვრული სასესხო განაკვეთით დაანგარიშებული დისკონტირების ეფექტი	(174,184)
ხელშეკრულების პირობებში ცვლილების ეფექტი	(73,307)
საიჯარო ვალდებულებები 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	677,338

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარება

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები აისახება ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაში, როდესაც იგი ხდება ხელშეკრულების მონაწილე შესაბამის ფინანსურ ინსტრუმენტთან მიმართებაში.

თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური ინსტრუმენტები ფასდება იმ დანახარჯებით დაკორექტირებული რეალური ღირებულებით, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შეძენასთან, ან ფინანსური ვალდებულების გამოშვებასთან, იმ ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომელიც შეფასებული არ არის რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თუ გარიგების ფასი განსხვავდება რეალური ღირებულებისგან თავდაპირველი აღიარებისას, ორგანიზაცია სხვაობას ანგარიშობს შემდეგნაირად:

- თუ რეალური ღირებულება განსაზღვრულია აქტიურ ბაზარზე კოტირებული ფასით იდენტური აქტივისთვის ან ვალდებულებისთვის ან ეფუძნება შეფასების ისეთი მეთოდის გამოყენებას, რომელიც ეყრდნობა მხოლოდ დაკვირვების ქვეშ მყოფი ბაზრებიდან მიღებულ მონაცემებს, ამ შემთხვევაში სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში თავდაპირველი აღიარებისას.
- სხვა ნებისმიერ შემთხვევაში რეალური ღირებულება დაკორექტირდება გარიგების ფასის მიხედვით, თავდაპირველი აღიარებისას რეალურ ღირებულებასა და ოპერაციის ფასს შორის სხვაობის გადავადებით. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ორგანიზაცია ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს როგორც მოგებას ან ზარალს, როდესაც იგი იქნება გონივრულად გაზომვადი, ან როდესაც ინსტრუმენტის აღიარება არის შეწყვეტილი.

ფინანსური აქტივები

კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას და შემდგომი შეფასება

საწყისი აღიარებისას ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთად: შემდგომში ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული, შემდგომში რეალური ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და შემდგომში რეალური ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ამორტიზებული ღირებულება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები არის ორგანიზაციისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი კატეგორია. ფინანსური აქტივები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ერთდროულად კმაყოფილდება შემდეგი ორი გარემოება:

- ორგანიზაცია აქტივს ფლობს ბიზნეს-მოდელით, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად; და
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც ერთპიროვნულად წარმოადგენს ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდას ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაწილზე.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის (EIR) გამოყენებით და ექვემდებარება გაუფასურებას. აქტივის აღიარების შეწყვეტის, მოდიფიცირების ან გაუფასურების შედეგად მიღებული მოგება ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ფინანსური აქტივი ფასდება რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, თუ ის აკმაყოფილებს მომდევნო ორ პირობას და არ ექვემდებარება მოგებაში ან ზარალში რეალური ღირებულებით ასახული აქტივის პირობას:

- კომპანია აქტივს ფლობს ბიზნეს-მოდელით, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც ერთპიროვნულად წარმოადგენს ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდას ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაწილზე.

რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ არის კლასიფიცირებული, როგორც ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული, ან რეალური ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფასდება როგორც რეალური ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, მათ შორის დერივატივები.

ორგანიზაციის ყველა ფინანსურ აქტივი შეფასებულია ამორტიზირებული ღირებულებით, გარდა დერივატივებისა.

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ფასს 9-ის მიხედვით არსებობს 3 სახის ბიზნეს მოდელი:

- აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად: ამ ბიზნეს მოდელის მიზანია აქტივების ფლობა მათი არსებობის მანძილზე პროცენტის, ძირისა და სხვა დაკავშირებული ფულადი ნაკადების გენერირებისთვის;
- აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად, ან/და გასაყიდად: ეს ბიზნეს მოდელი წინას მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ ორგანიზაციამ შეიძლება გადაწყვიტოს მისი გაყიდვა ან ლიკვიდობის მიზნებისთვის ფლობა, სანამ აქტივს ვადა დაუდგება.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ ხვდება ზემოთ მოცემული მოდელების კრიტერიუმებში.

ბიზნეს მოდელის შეფასება მოითხოვს მსჯელობას, რომელიც დაფუძნებულია შეფასების თარიღში არსებული ფაქტებისა და გარემოებების შეფასებაზე. ბიზნეს მოდელი არ არის შეფასებული ცალკეული ფინანსური ინსტრუმენტის მიხედვით, არამედ შეფასებულია უფრო მაღალი დონის ფაქტორის - ფინანსური ინსტრუმენტის სახეობის შესაბამისად აგრეგირებული პორტფელის მიხედვით.

ბიზნეს მოდელის შეფასებისას ორგანიზაციამ გაითვალისწინა: რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მახასიათებლები, რომ განესაზღვრა თუ როგორ იცვლებოდა ბიზნეს მოდელი და ფინანსური ინსტრუმენტი ამ ბიზნეს მოდელში; რისკები, რომლებიც ახდენს გავლენას ამ ბიზნეს მოდელზე; ამ რისკების მართვის გზები და უმაღლესი ხელმძღვანელობის კომპეტენცია.

გასაყიდად ფლობილი ან მართული ფინანსური აქტივები, რომელთა მაჩვენებლები ფასდება რეალური ღირებულების საფუძველზე, შეფასებულია რეალური ღირებულების მოგება ზარალში ასახვით, რადგან ისინი არც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებისთვის და არც ორივე - სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებისა და ფინანსური აქტივების გაყიდვისთვის არიან განკუთვნილი.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მხოლოდ ძირი თანხისა და პროცენტის გადახდა (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი არის ფლობილი ისეთი ბიზნეს მოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება, ან რომლის მიზანი მიიღწევა როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ისე ფინანსური აქტივების გაყიდვით, მაშინ ორგანიზაციამ უნდა განსაზღვროს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენს თუ არა მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტების გადახდას. SPPI-ის ტესტი ხორციელდება ერთეული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტების გადახდას, საბაზისო სასესხო შეთანხმების პირობების შესაბამისია. პროცენტი განისაზღვრება, როგორც ფულის დროითი ღირებულებისა და დარჩენილ ძირ თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის ანაზღაურება კონკრეტული პერიოდის განმავლობაში. ის შეიძლება ასევე ითვალისწინებდეს სესხის გაცემასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგალითად, ლიკვიდობის რისკი) და დანახარჯების (მაგალითად, ადმინისტრაციულ დანახარჯებს) კომპენსაციას, რაც დაკავშირებულია დროის გარკვეულ პერიოდში ფინანსური აქტივის შენარჩუნებასთან. ასევე საბაზისო სასესხო შეთანხმების პირობების შესაბამის მოგების მარჟასაც.

იმის შეფასებისას, წარმოადგენს თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირი თანხისა და პროცენტის გადახდებს, ორგანიზაცია აფასებს ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობებს. ეს წარმოადგენს იმის შეფასებას, მოიცავს თუ არა ფინანსური აქტივი სახელშეკრულებო პირობებს, რომლებიც შესაძლოა ცვლიდეს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვადებს ან თანხებს, რომელიც არ შეესაბამება SPPI-ის პირობებს.

SPPI-ის პირობები თუ დარღვეულია, ასეთი ფინანსური აქტივები ფასდება როგორც რეალური ღირებულებით მოგება ზარალში ასახვით, მიღებული პროცენტი კი აღიარდება სხვა საპროცენტო შემოსავლად.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც შესაბამისია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც:

- აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების მიღების საკონტრაქტო უფლებებს ვადა გასდის;
- ორგანიზაცია გადასცემს ფინანსური აქტივებიდან მისაღები ფულადი სახსრების საკონტრაქტო უფლებებს, ან მიიღო ვალდებულება გადაიხადოს მიღებული ფული მთლიანად მესამე მხარის მიმართ; ან (ა) გადასცემს არსებითად ყველა რისკს და აქტივზე საკუთრების უფლებას, ან (2) არსებითად არც გადასცემს და არც იტოვებს ყველა რისკსა და სარგებელს, მაგრამ გადასცემს კონტროლს აქტივზე.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ცვლილება გაუფასურების შეფასებაში

ფასს 9-ის მიღებამ ფუნდამენტურად შეცვალა ორგანიზაციის აღრიცხვა გაცემული სესხების გაუფასურების ანარიცხთან დაკავშირებით, კერძოდ ბასს 39-ის მიდგომა - „გაწეული ზარალი“ (CL) ჩაანაცვლა მომავალზე ორიენტირებულმა - „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის“ (ECL) მოდელმა. ფასს 9 მოითხოვს ECL-ის დაანგარიშებას ორგანიზაციის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური აქტივისთვის, რომელიც აღრიცხულია, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ან რეალური ღირებულების სხვა სრულ შემოსავალში აღრიცხვით. გაუფასურების ანარიცხი ეფუძნება ECL-ს, რომელიც დაანგარიშებულია ფინანსური აქტივის წარმოქმნიდან მომავალი 12 თვის მანძილზე დეფოლტის მოხდენის შემთხვევაში, მანამ სანამ არ მოხდება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რა დროსაც გაუფასურების ანარიცხი ეფუძნება ფინანსური აქტივის არსებობის მანძილზე დაანგარიშებულ ECL-ს. თუ ფინანსური აქტივი აკმაყოფილებს შეძენილის ან აღიარებისთანავე გაუფასურებულის განმარტებას, გაუფასურების ანარიცხი ეფუძნება არსებობის მანძილზე დაანგარიშებულ ECL-ს.

2018 წლის 1 იანვრიდან ორგანიზაციამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები აღიარა ყველა სადებეტო ინსტრუმენტისთვის, რომელიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით.

გაუფასურების ზარალისა და ანარიცხის განსაზღვრებამ გადაინაცვლა „გაწეული ზარალის“ (CL) მოდელიდან, რომელიც ბასს 39-ის მიხედვით ზარალს აღრიცხავდა მას შემდეგ, რაც ზარალის გამომწვევი მოვლენა უკვე მომხდარი იყო, „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის“ (ECL) მოდელზე, რომელიც ფასს 9-ის მიხედვით ზარალს აღრიცხავს ფინანსური აქტივის წარმოქმნისთანავე. ფასს 9-ის მიხედვით ორგანიზაცია ჯერ ცალკეულად მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივებისთვის განსაზღვრავს თუ არის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდგომ კი ჯგუფურად აფასებს იმ აქტივებს, რომლებიც ცალკეულად არ არის მნიშვნელოვანი და აქტივებს, რომლებიც მნიშვნელოვანია, მაგრამ არ არის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება გამოვლენილი მათი ცალკეულად შეფასებისას.

ჯგუფურად შეფასებული ფინანსური აქტივები (მაგ. გაცემული სესხები) დაჯგუფებულნი არიან საერთო საკრედიტო მახასიათებლების, უზრუნველყოფის სახისა და პროდუქტის სახის მიხედვით.

სამეტაპიანი მიდგომა

ფასს 9 წარადგენს 3 ეტაპს ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურებისთვის, მათი წარმოქმნის ან შეძენის თარიღში. ეს მიდგომა შეჯამებულია ქვემოთ:

1-ლი ეტაპი: ორგანიზაცია აღიარებს საკრედიტო ზარალის ანარიცხს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხით. ეს წარმოადგენს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილს დეფოლტის შემთხვევაში, საანგარიშგებო პერიოდიდან 12 თვის ვადაში, იმ დაშვებით, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა მნიშვნელოვნად. იმ ფინანსური აქტივებისთვის, რომელთა ვადიანობა 12 თვეზე ნაკლებია, დეფოლტის ალბათობა იგივეა, რაც არსებობის მანძილზე.

მე-2 ეტაპი: ორგანიზაცია აღიარებს საკრედიტო ზარალის ანარიცხს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხით, იმ ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებმაც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ განიცადეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა.

ეს მოითხოვს ECL-ის გამოთვლას, რომელიც დაფუძნებულია ფინანსური ინსტრუმენტის არსებობის მანძილზე დეფოლტის მოხდენის ალბათობაზე.

ანარიცხი საკრედიტო ზარალებზე ამ ეტაპზე არის უფრო მაღალი, რადგან გაზრდილია საკრედიტო რისკი და გასათვალისწინებელი პერიოდი უფრო გრძელია ვიდრე 1 ეტაპის 12 თვე. მე-2 ეტაპზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტები ჯერ (ამ ეტაპისთვის) არ იგულისხმებიან გაუფასურებულად.

მე-3 ეტაპი: თუ ფინანსური ინსტრუმენტი არის გაუფასურებული, იგი გადადის მე-3 ეტაპზე. ორგანიზაცია აღიარებს გაუფასურების ზარალს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი ზარალის თანხით, ამ გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების PD-ის 100 %-ით.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

დეფოლტის განსაზღვრება

დეფოლტის სტატუსი გამოიყენება იმ სესხებისთვის, რომლისთვისაც ქვემოთ მოცემულ რომელიმე მოვლენას ექნება ადგილი:

- 91 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- მსესხებლის ან თანამსესხებლის გარდაცვალება ან დაკარგვა;
- ფორსმაჟორი, როცა კლიენტი ხდება გადახდისუუნარო გარე ფაქტორების გამო, რომელიც კონტროლს არ ექვემდებარება.

ორგანიზაცია დეფოლტს აღიარებს გაუფასურებული სესხებისთვის.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

იმის განსაზღვრისას, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მოხდენის რისკი, მისი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ორგანიზაცია ითვალისწინებს გონივრულ და საჭირო ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი მიზანშეუწონელი ხარჯებისა და ძალისხმევის გარეშე. ეს მოიცავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, ანალიზს, რომელიც დაფუძნებულია ორგანიზაციის წარსულ გამოცდილებაზე და საკრედიტო ექსპერტების შეფასებაზე, ასევე მომავალის პროგნოზირებისთვის საჭირო ინფორმაციას.

რაოდენობრივი ინფორმაცია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია და ეფუძნება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის ცვლილებას შემდეგი ორი მაჩვენებლის შედარებით:

- დარჩენილი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა ანგარიშგების დღეს; და
- დარჩენილი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა მოცემული დროის მონაკვეთში, რომლის შეფასებაც მოხდა იმ ფაქტებსა და მოვლენებზე დაყრდნობით რომელიც არსებობდა აღიარების მომენტში.

ორგანიზაციის აზრით საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ხდება არაუგვიანეს 30 დღიანი ვადაგადაცილებისა.

ორგანიზაცია რეგულარულად მიმოიხილავს შემდეგ ფაქტორებს, რათა დარწმუნდეს, რომ აღნიშნული კრიტერიუმები ეფექტურია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მონიტორინგისას:

- კრიტერიუმებს აქვს უნარი გამოავლინონ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა დეფოლტის დადგომამდე;
- ადგილი არ აქვს დროში დამთხვევას (კრიტერიუმის მხრივ), როდესაც აქტივი ხდება 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების; და

საპროგნოზო ინფორმაცია

ფასს 9-ის მიხედვით საკრედიტო ზარალების ანარიცხი დაფუძნებულია გონივრულ და საჭირო საპროგნოზო ინფორმაციაზე, რომელიც ხელმისაწვდომია მიზანშეუწონელი ხარჯებისა და ძალისხმევის გარეშე, რომელიც მოიცავს წარსულ მოვლენებს, მიმდინარე პირობებსა და მომავალი ეკონომიკური მდგომარეობის პროგნოზებს.

ორგანიზაცია საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს, როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შესაფასებლად, ისე ECL-ის გაზომვის დროს.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ECL -ის გაზომვა

ECL -ის გასაზომად გამოსაყენებელი ძირითადი საშუალებები არის ქვემოთ მოყვანილი ცვლილებების სტრუქტურა:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დეფოლტის რისკის პოზიცია (EAD).

აღნიშნული პარამეტრები, როგორც წესი შეფასებულია შიდა სტატისტიკური მოდელების და სხვა ისტორიული მონაცემთა ბაზის გამოყენებით. ისინი შექმნილია სამომავლო პროგნოზის ასახვის მიზნით, როგორც ზემოთ არის აღწერილი.

დეფოლტის ალბათობა (PD)

PD მაჩვენებლები არის მაჩვენებლები კონკრეტული თარიღისთვის და გამოითვლება სტატისტიკური რეიტინგის მოდელების მიხედვით.

იმ შემთხვევაში, თუ მსესხებელი ან სესხი მიგრირდება რეიტინგების კატეგორიებს შორის, აღნიშნულმა შესაძლოა, გამოიწვიოს ცვლილება შესაბამისი PD-ს შეფასებისას. PD-ს შეფასება ხდება საკონტრაქტო ვადის შესაბამისად წინასწარი გადახდის კოეფიციენტის გათვალისწინებით.

დეფოლტის რისკის პოზიცია (EAD)

EAD წარმოადგენს ფინანსური აქტივის არსებობის მანძილზე საკრედიტო რისკის ზეგავლენის შეფასებას, პოტენციური დეფოლტის მოხდენის მომენტში. ეს წარმოადგენს მიუღებელ ფულად ნაკადებს დეფოლტის მომენტში, წინსწრებით დაფარვების, პროცენტის დაფარვებისა და EIR-ით დისკონტირებული დარიცხვების გათვალისწინებით, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს რეგულაციით დადგენილს.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD)

LGD გამოიყენება მოსალოდნელი დანაკარგის მოცულობის განსაზღვრისთვის, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას დეფოლტის შემთხვევაში. ამ მაჩვენებლის გამოსათვლელად ორგანიზაცია იყენებს გადეფოლტებული სესხების ამოღების განაკვეთს. LGD მოდელი განსაზღვრავს მხოლოდ ფულად შემოდინებებს. LGD გამოითვლება ფულადი ნაკადების საშუალო შეწონილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

ფინანსური ვალდებულებები

ბასს 39 – „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ ჩაანაცვლა ფასს 9 – „ფინანსური ინსტრუმენტი“-მა. ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიხედვით ფინანსური ვალდებულებები უნდა დაკლასიფიცირდეს შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთით: „რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით“ და „სხვა ფინანსურ ვალდებულებებად“. ორგანიზაციამ 2018 წლის 1 იანვრისთვის (ფასს 9-ის მიღების თარიღი) ყველა ფინანსური ვალდებულება დააკლასიფიცირა, როგორც „სხვა ფინანსური ვალდებულებები“.

ორგანიზაციის სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სხვა ვალდებულებებსა და მიღებულ სესხებს.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური ვალდებულებების გამოშვებასთან.

მსგავსი პროცენტის მატარებელი ვალდებულებები შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს მუდმივი განაკვეთით ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებაზე საპროცენტო ხარჯის დარიცხვას. ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულებისთვის საპროცენტო ხარჯი მოიცავს საწყის გარიგების ხარჯებს და ნებისმიერ დამატებით გადასახდელს ვალდებულების გამოსყიდვისთვის.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ორგანიზაცია ფინანსური ვალდებულებების აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც ვალდებულება სრულდება, უქმდება, ან გასდის ვადა. სადაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ენაცვლება მეორეს იმავე მსესხებლის მიმართ მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობებით, ან არსებული ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება ან მოდიფიკაცია ითვლება თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტად და ახალი ვალდებულების აღიარებად და სხვაობა საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ, ან გადასახდელ ანაზღაურებას შორის აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების გადახურვა

ორგანიზაცია ფინანსურ აქტივებისა და ვალდებულებების გადახურვას აკეთებს მაშინ, როდესაც ურთიერთჩათვლა იურიდიულად არ არის შეზღუდული და ორგანიზაცია გეგმავს ანგარიშსწორებას გადახურული ნაშთის საფუძველზე, ან ფინანსური აქტივის მიღებას და ვალდებულების დაფარვას გეგმავს ერთგვაროვნად.

ფასს 13 რეალური ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 13 მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებს რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებებისთვის იმ დაშვებების შესახებ, რაც გამოყენებულ იქნა რეალური ღირებულების განსაზღვრისას. რეალური ღირებულების იერარქია მოიცავს შემდეგ დონეებს:

1. იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე (1-ლი დონე);
2. პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ (მე-2 დონე); და
3. ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე (მე-3 დონე).

რეალური ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია ერთ-ერთ დონეში.

რეალური ღირებულების იერარქიის მეორე დონეში შემავალი რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები გაშიფრულია მე-6 შენიშვნაში.

ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები არის აქტივები, რომლებიც იოლად კონვერტირებადია ფულად სახსრებში და ექვემდებარება ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს ფულს სალაროში და ფულად სახსრებს საბანკო ანგარიშებზე სამ თვემდე ვადით. სამ თვეზე მეტი ვადიანობით შეზღუდული სახსრები არ შედის ნაღდი ფულისა და ფულის ეკვივალენტებში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები ბალანსში ასახულია ისტორიული ღირებულებით, რომელიც შემცირებულია დაგროვილი ცვეთისა (ამორტიზაციის) და გაუფასურების ზარალით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ძირითად საშუალებებზე (და არამატერიალურ აქტივებზე) ცვეთის (და ამორტიზაციის) დარიცხვა ხდება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში სისტემატურ საფუძველზე წრფივი მეთოდით. ცვეთა ერიცხება წრფივად 5 წელზე გადაანგარიშებით.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რათა გადამოწმდეს, ხომ არ არის აღიარებული ანაზღაურებად ღირებულებაზე მეტად. ანაზღაურებადი ღირებულება არის უდიდესი გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებას შორის.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საწესდებო კაპიტალი და დივიდენდები

კაპიტალი შედგება საწესდებო კაპიტალისა და გაუნაწილებელი მოგებისგან. დივიდენდები ჩაიწერება კაპიტალში იმ პერიოდში, როდესაც ის არის გამოცხადებული. ნებისმიერი დივიდენდი, რომელიც გამოცხადდა საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნებამდე გაიშიფრება ბალანსის შედგენის თარიღის შემდგომი მოვლენების შენიშვნაში.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავს ფორვარდულ და სპოტ ოპერაციებს სავალუტო ბაზრებზე.

წარმოებული ინსტრუმენტები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით ხელშეკრულების ძალაში შესვლის დღეს და შემდგომში გადაფასდებიან სამართლიანი ღირებულებით. წარმოებული ინსტრუმენტი აქტივების სახით აღირიცხება, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, ხოლო ვალდებულებად - უარყოფითი სამართლიანი ღირებულების შემთხვევაში.

წარმოებული ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან

ფინანსური აქტივი აღიარდება ფინანსურ იჯარად, როდესაც აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და ეკონომიკური სარგებელი გადაეცემა მოიჯარეს. საკუთრების უფლება შეიძლება გადაეცეს ან არა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ფინანსური იჯარა, მეიჯარისათვის, ბასს 17-ის მოთხოვნების შესაბამისად წარსდგება, როგორც მოთხოვნა, წმინდა საიჯარო ინვესტიციების ტოლი თანხით. ფინანსური იჯარის შემთხვევაში, რამდენადაც, აქტივის იურიდიულ საკუთრებასთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და ეკონომიკური სარგებელი მოიჯარეს გადაეცემა, მისაღები საიჯარო გადასახდელები მეიჯარის პოზიციიდან განიხილება, როგორც ძირითადი თანხის დაფარვა და გარკვეული შემოსავლების მიღება, როდესაც მას აუნაზღაურდება და ეკონომიკური სარგებლის სახით დაუბრუნდება ჩადებული ინვესტიცია და მომსახურება.

ფინანსური შემოსავლის აღიარება უნდა ეფუძნებოდეს ფინანსურ იჯარაში მეიჯარის წმინდა საიჯარო ინვესტიციების უკუგების, მუდმივი პერიოდული განაკვეთის ამსახველ მოდელს. საანგარიშო პერიოდის საიჯარო გადასახდელი, მომსახურების დანახარჯების გამოქვითვით, მიმართულია მთლიანი (ბრუტო) საიჯარო ინვესტიციის საპირისპიროდ, როგორც ძირითადი თანხის, ისე გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავლის შემცირებისაკენ.

უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაცია გულისხმობს აქტივის გაყიდვას და იმავე აქტივის იჯარის გზით უკან დაბრუნებას. როგორც წესი, ასეთ შემთხვევაში საიჯარო ქირა და აქტივის გასაყიდი ფასი ურთიერთდამოკიდებულია, რადგან ისინი განიხილება, როგორც ერთიანი პაკეტი. აქტივის გაყიდვის და მისი იჯარით უკან დაბრუნების ოპერაციის აღრიცხვის წესი დამოკიდებულია იჯარის ტიპზე.

თუ აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაცია წარმოადგენს ფინანსურ იჯარას, გაყიდვიდან ამონაგები თანხის არანაირი ნაშთი მის საბალანსო ღირებულებაზე არ შეიძლება გამყიდველ-მოიჯარის მიერ მაშინვე აღიარდეს შემოსავლის სახით. სანაცვლოდ, იგი აისახება გადავადებული შემოსავლების სახით და თანდათანობით ამორტიზდება იჯარის მთელი ვადის განმავლობაში.

თუ აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვა არის ფინანსური იჯარა, ოპერაცია წარმოადგენს მეიჯარის მიერ მოიჯარის ფინანსური სახსრებით მომარაგებას, ხოლო აქტივი მის უზრუნველყოფას. ამიტომ არ შეიძლება აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ამონაგები თანხის მეტობა მის საბალანსო ღირებულებაზე აღიარდეს შემოსავლის სახით. ეს ნაშთი გადავადდება და ამორტიზდება იჯარის ვადის განმავლობაში.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ანარიცხები, პირობითი აქტივები და ვალდებულებები

ანარიცხი არის ვალდებულება, რომლის დაფარვის ვადა ან ოდენობა განუსაზღვრელია. ვალდებულება არის წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად წარმოშობილი მიმდინარე მოვალეობა, რომლის დასაფარავად საჭიროა ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების საწარმოოდან გასვლა. ვალდებულების წარმოქმნილი მოვლენა არის ისეთი მოვლენა, რომელიც ქმნის იურიდიულ ან კონსტრუქციულ ვალდებულებას, რომლის მიხედვითაც ორგანიზაციამ უპირობოდ უნდა დაფაროს ვალდებულება. იურიდიული ვალდებულება არის ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნება შემდეგი ფაქტორებიდან:

- ხელშეკრულება (ყველა პირობის გათვალისწინებით, მათ შორის, ზეპირი);
- კანონმდებლობა; ან
- სხვა კანონიერი ქმედება.

კონსტრუქციული ვალდებულება წარმოიქმნება ორგანიზაციის ქმედებებიდან, რაც გულისხმობს შემდეგს:

- წარსული პრაქტიკიდან მიღებული გამოცდილების შედეგად, გამოქვეყნებული პოლიტიკით ან საკმაოდ სპეციფიკური მიმდინარე განაცხადით, ორგანიზაცია სხვა მხარეებს მიუთითებს, რომ ის აიღებს გარკვეულ პასუხისმგებლობებს; და
- შედეგად, ორგანიზაცია აღნიშნულ სხვა მხარეებს უქმნის სამართლიან მოლოდინს, რომ იგი შეასრულებს აღებულ ვალდებულებებს.

ტერმინი “პირობითი ვალდებულება” გამოიყენება ვალდებულებებისათვის, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებენ აღიარების კრიტერიუმებს.

სააღრიცხვო პოლიტიკა გამოყოფს შემდეგ კატეგორიებს:

- ანარიცხები - რომლებიც აღიარდება, როგორც ვალდებულება (იმ პირობით, რომ შესაძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება), რადგან ისინი წარმოადგენენ მიმდინარე მოვალეობას და მოსალოდნელია, რომ მათ დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა; და
- პირობითი ვალდებულებები - რომლებიც არ აღიარდება, როგორც ვალდებულება, რადგან წარმოადგენს, ან:
 - შესაძლო მოვალეობებს, რადგან ჯერ კიდევ არაა დადასტურებული, გააჩნია თუ არა ორგანიზაციას მიმდინარე მოვალეობა, რომლის შესრულება გამოიწვევს ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლას; ან
 - მიმდინარე მოვალეობებს, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებს სტანდარტის მოთხოვნებს (რადგან მოსალოდნელი არ არის, რომ ვალდებულების დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა, ან შეუძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება).

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება. პირობითი ვალდებულებების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში გარდა ისეთი პირობითი ვალდებულებებისა, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან არ არის მოსალოდნელი.

პირობითი ვალდებულებები შეიძლება განვითარდეს თავდაპირველად მოსალოდნელისგან განსხვავებული სახით. ამიტომ ისინი ფასდება მუდმივად, რათა განისაზღვროს, ხომ არაა აუცილებელი ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების ორგანიზაციიდან გასვლა.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იმ შემთხვევაში, თუ იმ ვალდებულების დასაფარად, რომელიც განიხილებოდა პირობით ვალდებულებად, საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივებული რესურსების ორგანიზაციიდან გასვლა, ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება ანარიცხი იმ პერიოდში, როდესაც ასეთ ცვლილებას ექნება ადგილი (გარდა განსაკუთრებულად იშვიათი შემთხვევებისა, როდესაც ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია).

პირობითი აქტივები არ აისახება ფინანსური ანგარიშგებაში, თუმცა მათ შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში, როდესაც შესაძლებელია ეკონომიკური სარგებლის შემოღინება. თუ ეკონომიკური სარგებელი აუცილებლად მიიღება, აქტივი და შესაბამისი შემოსავალიც აღიარდება შესაბამისი პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში მაშინ, როდესაც შეფასების ცვლილება მოხდა.

დაბეგვრა

გადასახადის ხარჯი შედგება პერიოდის მიმდინარე და გადავადებული გადასახადისგან. გადასახადი აღიარებულია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში იმ შემთხვევის გარდა, თუ ის აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში. ამ შემთხვევაში გადასახადი ასევე აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში შესაბამისად.

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოითვლება საანგარიშგებო თარიღისთვის ფაქტობრივად მოქმედი საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით. მენეჯმენტი პერიოდულად ახდენს საგადასახადო მიდგომის გადახედვას კანონმდებლობაში არსებული სხვადასხვა ინტერპრეტაციის შესაბამისად. ორგანიზაცია ქმნის ანარიცხებს თანხებზე, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია საგადასახადო ორგანოებისთვის.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება ვალდებულებების მეთოდის გამოყენებით, დროებითი განსხვავებების წარმოქმნისას აქტივებსა და ვალდებულებებისგან წარმოქმნილ საგადასახადო ბაზასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ნაჩვენებ საბალანსო მაჩვენებელს შორის. რადგან გადავადებული საგადასახადო აქტივი არ დაანგარიშდება, როდესაც აღიარდა აქტივი ან ვალდებულება, მას არ ექნება გავლენა არც ფინანსურ და არც საგადასახადო მოგება-ზარალზე. გადავადებული საგადასახადო აქტივი განისაზღვრება საგადასახადო განაკვეთით (და კანონმდებლობით) რომელიც ამოქმედდა ან არსებითად ამოქმედდა საბალანსო უწყისის თარიღისთვის და მოსალოდნელია მისი გამოყენება, როდესაც მასთან დაკავშირებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი მიიღება ან გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება წარმოიქმნება.

გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში (და იმ ოდენობით), როცა მოსალოდნელია, რომ მომავალში იარსებებს დასაბეგრი მოგება, რის ხარჯზეც მოხდება აღნიშნული აქტივის გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება გადაიხურება იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს მიმდინარე საგადასახადო აქტივის მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებასთან გადახურვის სამართლებრივი უფლება, და როდესაც გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება წარმოშობილია ერთი და იმავე საგადასახადო კანონმდებლობის შედეგად, რომლის დროსაც აქტივის და ვალდებულების წმინდა თანხით წარდგენა შესაძლებელია.

საპროცენტო შემოსავლის აღიარება

ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც იმყოფება 1-ელ და მე-2 ეტაპზე, ორგანიზაცია საპროცენტო შემოსავალს არიცხავს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის (EIR) გამოყენებით მთლიან საბალანსო თანხაზე. მე-3 ეტაპზე არსებული ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის საპროცენტო შემოსავალი დაიანგარიშება EIR-ის გამოყენებით, სესხების ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ე.ი. მთლიანი საბალანსო თანხა შემცირებული საკრედიტო ზარალის ანარიცხით). იმ ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც შესყიდვის ან წარმოქმნის მომენტში გაუფასურებული, საპროცენტო შემოსავალი ერიცხებათ EIR-ის გამოყენებით, ამორტიზებულ ღირებულებაზე.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ხარჯების აღიარება

ხარჯები აღიარდება სხვა საერთო შემოსავლების ანგარიშგებაში, თუ წარმოიშება სამომავლო ეკონომიკური მოგების შემცირება, რომელიც დაკავშირებულია აქტივის შემცირებასთან ან გაიზრდება ვალდებულება, რომელიც საიმედოდაა შეფასებული.

ხარჯები აღიარდება სხვა საერთო შემოსავლების ანგარიშგებაში მაშინვე, თუ ხარჯი აღარ არის მომავალი ეკონომიკური საქმიანობის მოგების ნაწილი, ან თუ მომავალი ეკონომიკური მოგება აღარ აღიარებს ან წყვეტს მისი როგორც აქტივის აღიარებას ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

იჯარები

ჯგუფი როგორც მოიჯარე

ჯგუფი იყენებს ფასს 16-ს 2019 წლის 1 იანვრიდან. ჯგუფმა არ შეასწორა შესადარისი პერიოდის ინფორმაცია ახალ სტანდარტზე გადასვლის გამო. შესაბამისად, შესადარისი პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება არ არის გადაანგარიშებული. ქვემოთ მოცემული სააღრიცხვო პოლიტიკა რელევანტურია 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის.

იჯარის იდენტიფიკაცია

ხელშეკრულების დაწყებისას ჯგუფმა უნდა შეაფასოს, მთლიანად ხელშეკრულება არის თუ არა იჯარა, ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება არის საიჯარო ხელშეკრულება, ან შეიცავს იჯარას, თუ ხელშეკრულების მეშვეობით ხდება იდენტიფიცირებული აქტივის კონტროლის უფლების გადაცემა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ანაზღაურების მიღების სანაცვლოდ. იმის დასადგენად, ესა თუ ის ხელშეკრულება გადასცემს თუ არა მომხმარებელს იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ჯგუფმა უნდა შეაფასოს, გამოყენების პერიოდის განმავლობაში მომხმარებელს გააჩნია თუ არა შემდეგი ორივე უფლება:

- ხელშეკრულებაში იდენტიფიცირებული აქტივიდან პრაქტიკულად მთლიანი სარგებლის მიღების უფლება და
- იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების წესის განსაზღვრის უფლება.

საწყისი აღიარება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ჯგუფი აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას, გარდა:

- იჯარისა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს და
- იჯარისა, რომლის ვადა 12 თვეზე ნაკლებია.

ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

ხელფასები, ბონუსები და არაფულადი შეღავათები აღიარდება იმ წელს, როდესაც თანამშრომელმა გასწია შესაბამისი მომსახურება.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ასევე მოვლენები ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე, რომელიც გვაწვდის დამატებით ინფორმაციას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, შეტანილია ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბალანსის შემდგომი არსებითი მოვლენები, რომლებიც არ ახდენენ გავლენას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის დღისათვის, ასევე წარმოდგენილია ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

20. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

ფინანსურ ანგარიშგებაში შემავალი მუხლები ფასდება იმ ეკონომიკურ გარემოში არსებული ვალუტით, რომელშიც ორგანიზაცია ფუნქციონირებს („ფუნქციური ვალუტა“). ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც არის ორგანიზაციის ფუნქციური და წარსადგენი ვალუტა. ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ოფიციალური გაცვლითი კურსის მიხედვით. კურსთაშორის სხვაობიდან წარმოქმნილი მოგება და ზარალი, რომელიც მიიღება ტრანზაქციათა განხორციელებისა და ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში გადაყვანის შედეგად წლის ბოლოს არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსით, აღიარდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. გადაფასება წლის ბოლოს არ ეხება არაფულად მუხლებს კაპიტალში ინვესტიციების ჩათვლით. ფასიანი ქაღალდების გაცვლითი კურსის ცვლილებით მიღებული რეალური ღირებულების ცვლის ეფექტი აღიარდება, როგორც რეალური ღირებულების ცვლილებისას მიღებული შემოსავლის ან ხარჯის ნაწილი.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის არსებულ ოფიციალურ გაცვლით კურსებს:

	აშშ დოლარი / ლარი	აშშ დოლარი / ლარი
გაცვლითი კურსი 2019 წლის 31 დეკემბრისათვის	2.8677	3.2095
გაცვლითი კურსი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	2.6766	3.0701

შპს „ მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის“

მმართველობის ანგარიშგება

2019

T: +995 32 254 58 45
T: +995 32 218 81 88
@ bdo@bdo.ge
www.bdo.ge

ი. თარხნიშვილის ქუჩა 2
ვერე ბიზნეს ცენტრი
0179 თბილისი
საქართველო

დამოუკიდებელი აუდიტორის მოსაზრება “ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად

„შპს მისო ცენტრალის“ დამფუძნებლებსა და ხელმძღვანელობას

ჩვენ გამოვთქვით მოსაზრება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2020 წლის 13 ივლისს. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს იმ მოვლენებს, ინფორმაციასა და მათ შედეგებს, რომლებიც ცნობილი გახდა ფინანსურ ანგარიშგებაზე აუდიტორის მოსაზრების გაცემის შემდგომ. მმართველობის ანგარიშგებაში აღწერილი მოვლენები, ინფორმაცია და მათი შედეგები, რომლებიც ცნობილი გახდა ფინანსურ ანგარიშგებაზე აუდიტორის მოსაზრების გაცემის შემდგომ, არ არის ჩვენს მიერ აუდიტირებული.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კომპანიის მმართველობის ანგარიშგება მოამზადოს „ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება კომპანიის მიერ წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობაზე და ასევე - მოიცავს თუ არა იგი “ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ:

- 2019 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაცია, თანხვედრაშია 2019 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით;
- მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით მოიცავს “ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის # SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიოს“ სახელით

24 სექტემბერი, 2020

შინაარსი

მმართველობის ანგარიშგება	4
საქმიანობის მიმოხილვა	4
ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები და ფინანსური ანგარიშგება	7
განმარტებები ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ	9
პორტფელი	10
ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ	12
ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები	12
რისკების მართვა	13
კვლევები	15
განვითარების გეგმები	15
ანგარიშგების მომზადებასა და წარმოდგენაზე პასუხისმგებელი პირები	17

მმართველობის ანგარიშგება

შპს მისო „ცენტრალი“-ის სამეთვალყურეო საბჭოს სახელით, წარმოგიდგენთ 2019 წლის ანგარიშს და გარე აუდიტორის მიერ მომზადებულ თანმხლებ წლიურ ფინანსურ დასკვნას. ანგარიშში წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის აქციონერების, საქმიანობის სტანდარტებისა და განვითარების სტრატეგიის შესახებ. განხილულია, კომპანიის 2019 წლის საქმიანობის მთავარი მიღწევები და გამოწვევები. იდენტიფიცირებულია ფინანსური და ბიზნეს რისკები, რომლებიც განსაზღვრავდნენ კომპანიის საქმიანობის ძირითად ასპექტებს. დოკუმენტში ასახულია ორგანიზაციის, მმართველი გუნდის ხედვა შპს მისო „ცენტალის“ საქმიანობის სტანდარტების და სამომავლო გეგმების შესახებ. ანგარიში შედგენილია ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონების მოთხოვნების შესაბამისად.

საქმიანობის მიმოხილვა

ორგანიზაციის შესახებ

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი“ (შემდგომში - მისო „ცენტრალი“) წარმოადგენს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ“ და „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონების საფუძველზე და მათ მოთხოვნათა შესაბამისად ჩამოყალიბებულ სამეწარმეო (კომერციულ) იურიდიულ პირს. კომპანია საქმიანობას ეწევა საქართველოს ნორმატიული აქტების, (მათ შორის ზემოთ აღნიშნული კანონების) და კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება - მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი“ (ს/კ.: **405121817**) დაფუძნდა 2015 წლის 23 ოქტომბერს. მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის სტატუსი მიენიჭა 2015 წლის 17 დეკემბერს ეროვნული ბანკის N633 განკარგულების თანახმად და გაიცა საქმიანობის ნებართვა.

დამფუძნებლები და მმართველობა

კომპანიის უმაღლესი მმართველობის ორგანოა აქციონერთა საერთო კრება. ორგანიზაციის საქმიანობის ზედამხედველობას ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო ყოველდღიურ მართვას ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნული აღმასრულებელი დირექტორი. თითოეული ფილიალის ყოველდღიური საქმიანობის ზედამხედველობას ახორციელებს მმართველი, რომელსაც ნიშნავს ორგანიზაციის სამეთვალყურეო საბჭო დირექტორის წარდგენით.

ორგანიზაციის მოქმედი პარტნიორები არიან:

1. რუხსანა ბაშირ;	2. მუხამედ ალი შეიკ;
3. ფაჰდ ალი შეიკ;	4. ჰიბა შეიკ;
5. ოსმან ბაშირ;	6. ზუბაირ ულაჰ ხან ბანგაშ;
7. მუჰამედ აბდულაჰ ხან ბანგაშ;	8. ატიფ ულაჰ ხან ბანგაშ;
9. შოკატ ულაჰ ხან ბანგაშ;	10. ჰიჯი საიფ ულაჰ ხან ბანგაშ;
11. კიფაიატ ულაჰ ხან ბანგაშ;	12. იმრან ხიზარ ჰაიატ.

შპს მისო „ცენტრალი“-ის სამეთვალყურეო საბჭო შედგება ხუთი წევრისაგან:

1. **ტაჰირ ბაშირ** - სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე;
2. **პარვეზ შაჰიდ** - სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;
3. **შოკატ ულაჰ ხან ბანგაშ** - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;
4. **ზუბაირ ულაჰ ხან ბანგაშ** - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;
5. **იმრან ხიზარ ჰაიატ** - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;

პროცედურით განსაზღვრულია საბჭოს ვალდებულება, ფუნქცია და პასუხისმგებლობა, რეგულირდება მისი საქმიანობა.

სამეთვალყურეო საბჭო ეცნობა ანგარიშს კომპანიის საქმიანობის, რისკების და ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ. ახორციელებს კომპანიის წლიური სტრატეგიული გეგმის შესრულების მონიტორინგს. უზრუნველყოფს კომპანიის ეფექტური მართვის ზედამხედველობას. სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები შეეხება სტრატეგიულ საკითხებს, კომპანიის ზოგად სტრუქტურას და სტრატეგიას.

მისო „ცენტრალი“-ის აღმასრულებელი დირექტორის მოვალეობას მისი დაარსების დღიდან დღემდე ასრულებს **იმრან ხიზარ ჰაიატი**.

ამოცანები და მიზნები

კომპანიის მიზანია პასუხისმგებლიანი დაკრედიტების და მომხმარებელზე ორიენტირებული, გამჭირვალე საკრედიტო პოლიტიკის გზით, ღირსეული ადგილი დაიკავოს საქართველოს მიკროსაფინანსო ბაზარზე. ოპერირების პირველ ეტაპზე კომპანიამ ანალიზის საფუძველზე შეარჩია კონკრეტული ნიშა ბაზარზე საქმიანობის დასაწყებად, შექმნა კონკურენტუნარიანი საკრედიტო პროდუქტები, რომლებიც მაქსიმალურადაა მორგებული მომხმარებლის ინტერესებს. განვითარების შემდეგი ეტაპისათვის კომპანიის ამოცანაა, მომხმარებლისათვის ახალი საკრედიტო პროდუქტების შეთავაზებით მოახდინოს პორტფელის დივერსიფიკაცია და სხვადასხვა საკრედიტო სეგმენტის ათვისება.

კომპანია საქმიანობს შემდეგი ღირებულებითი პრინციპებით:

- პასუხისმგებლობა - პასუხისმგებლიანი საკრედიტო პოლიტიკა, რითაც მინიმუმამდე მცირდება რისკი მომხმარებლისათვის.;
- გამჭირვალეობა - მომხმარებელს სრულად მიეწოდება ინფორმაცია შესაძლო საფრთხეების და რისკების შეახებ;
- პარტნიორობა - კომპანია ორიენტირებულია ინვესტორთან და მომხმარებელთან ურთიერთობა იყოს დაფუძნებული პარტნიორულ საწყისებზე;
- ხელმისაწვდომობა - არსებითად მნიშვნელოვანი ფაქტორია კონკურენტუნარიანი საკრედიტო პოლიტიკის წარმართვისათვის.

კომპანიის ფილიალები

შპს მისო „ცენტრალი“-ი საქმიანობას ახორციელებს 3 ფილიალის მეშვეობით. კომპანიის იურიდიული მისამართია: საქართველო, ქ. თბილისი, ვაკე - საბურთალოს რაიონი, გიორგი სააკაძის მეორე გასასავლელი N 2. აღნიშნულ მისამართზე მდებარეობს სათაო ოფისი და ცენტრალური ფილიალი.

ფილიალები განთავსებულია მისამართებზე ქ.თბილისი გლდანი-ნაძალადევის რაიონი ო.ხიზანიშვილის ქ.N17 და დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონი, მ.წინამძღვრიშვილის ქ. N137. ფილიალებისათვის ლოკაციის განსაზღვრა განხორციელდა ბაზრის ანალიზის საფუძველზე. თითოეული ფილიალის არსებობას და განვითარებას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის საქმიანობაში. დინამიურად იზრდება კომპანიის ცნობადობა. ყოველივე ეს შესაძლებელს ხდის საკრედიტო პორტფელის დივერსიფიკაციას, რაც ამცირებს რისკებს და მეტად სტაბილურს ხდის კომპანიის საქმიანობას.

პროდუქტები

2019 წელს კომპანია მომხმარებელს კვლავაც სთავაზობდა ყველაზე მოთხოვნად სასესხო პროდუქტებს:

- ავტოლომზარდი;
- ავტოსესხი;
- ავტოლიზინგი;
- იპოთეკური სესხი;

ლარის კურსის მკვეთრი ვარდნის, შედეგად საკრედიტო ბაზარზე შექმნილი კრიზისის გამო, პრობლემური გახდა როგორც საბანკო ისე მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების იპოთეკით უზრუნველყოფილი სასესხო პორტფელი, რამაც ფინანსურთან ერთად სოციალური პრობლემაც შექმნა. ამ სამწუხარო რეალობამ განაპირობა, კომპანიის გეგმების კორექტირება. მიღებული იქნა გადაწყვეტილება, თავი შეგვეკავებინა საკრედიტო პორტფელის აგრესიული ზრდისაგან და საკრედიტო საქმიანობის პრიორიტეტი ყოფილიყო ავტოლომზარდი და ავტოსესხი, რაც ნაკლებრისკიანი იყო მომხმარებლისათვის და კომპანიისთვის.

ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები და ფინანსური ანგარიშგება

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

	2019	2018
საპროცენტო შემოსავალი	1,346,986	1,112,358
საპროცენტო ხარჯი	(361,964)	(190,573)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურებამდე	985,022	921,785
კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ცვლილება	(62,228)	(50,364)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	922,794	871,421
წმინდა მოგება / (ზარალი) სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მოგებაში ან ზარალში ასახვით	(90,890)	20,983
ჯარიმებიდან მიღებული შემოსავალი	96,498	62,523
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(932,517)	(835,356)
საოპერაციო და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯი	(592,807)	(597,994)
კურსთაშორის სხვაობიდან წარმოშობილი წმინდა ზარალი	(59,424)	(112,317)
ზარალი დაბეგვრამდე	(656,346)	(590,740)
მოგების გადასახადის სარგებელი	8,312	1,323
წლის სრული ზარალი	(648,034)	(589,417)

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2019

2018

ფული და ფულის ეკვივალენტები	197,652	453,662
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	2,013,935	1,566,929
გაცემული სესხები	4,611,104	2,281,375
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	99,983	164,548
აქტივების გამოყენების უფლება	566,253	
ძირითადი საშუალებები	87,292	175,388
სხვა აქტივები	31,454	65,478
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივი	11,377	3,065
მთლიანი აქტივები	7,619,050	4,710,445
ვალდებულებები		
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	1,059,348	1,009,568
მიღებული სესხები	4,092,984	1,885,590
სუბორდინირებული სესხები	1,521,748	1,070,816
საიჯარო ვალდებულებები	598,842	
სხვა ვალდებულებები	9,608	24,979
მთლიანი ვალდებულებები	7,282,530	3,990,953
კაპიტალი		
საწესდებო კაპიტალი	3,285,034	3,019,972
აკუმულირებული ზარალი	(2,948,514)	(2,300,480)
მთლიანი კაპიტალი	336,520	719,492
მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი	7,619,050	4,710,445

საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი		
საზედამხედველო კაპიტალი/მთლიან აქტივებზე	24%	38%
ლიკვიდურობის კოეფიციენტი		
ლიკვიდური აქტივები/მთლიან ვალდებულებები	30%	51%
გადახდის უნარიანობის კოეფიციენტები		
მთლიანი ვალდებულებები/მთლიან აქტივებზე	76%	62%
მთლიანი კაპიტალი/მთლიანი აქტივები	4%	15%
მთლიანი ვალდებულებები/მთლიანი კაპიტალი	310%	163%

განმარტებები ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ

მისოს საწესდებო კაპიტალი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 3,019,972 ლარს. 2019 წელს კი პარტნიორების მიერ საწესდებო კაპიტალი 265,062 ლარით გაიზარდა და 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგინა 3,285,034 ლარი.

2019 წელს, მისოს დამფუძნებელთა მხრიდან, გაიზარდა სუბორდინირებული სესხი 450,932 ლარის ოდენობით 10 წლის ვადით.

კაპიტალის ზრდის პარალელურად, მნიშვნელოვნად გაიზარდა საკრედიტო პორტფელი - 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საკრედიტო პორტფელი შეადგენდა 2,281,375 ლარს. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით პორტფელი გაიზარდა 4,611,104 ლარამდე.

2018 წლის 31 დეკემბერთან შედარებით 2,173,423 ლარით გაიზარდა მისოს მიერ მოზიდული სახსრები და 2019 წლის 31 დეკემბრისათვის შეადგინა 4,038,575 ლარი. მოზიდული სახსრები მიღებულია დაბალი საპროცენტო განაკვეთით (იხ. ცხრილი), რის შედეგადაც კომპანიის წმინდა საპროცენტო შემოსავალმა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგინა 985,022 ლარი. (2018 წლის 31 დეკემბრისათვის 921,785 ლარი).

31 დეკემბერი 2019წ.

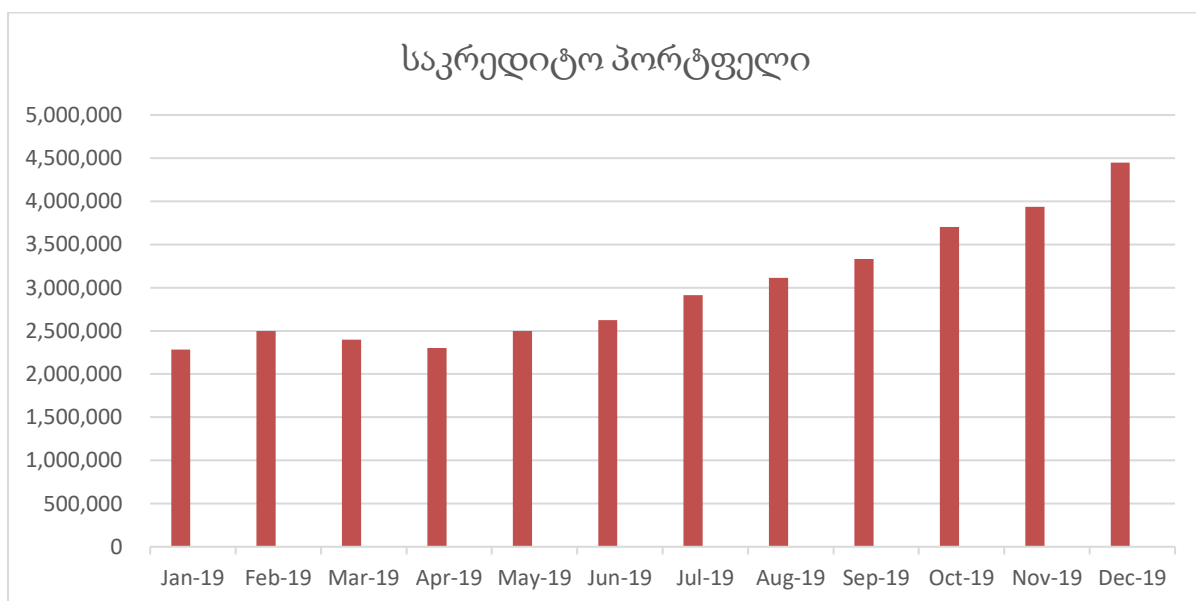
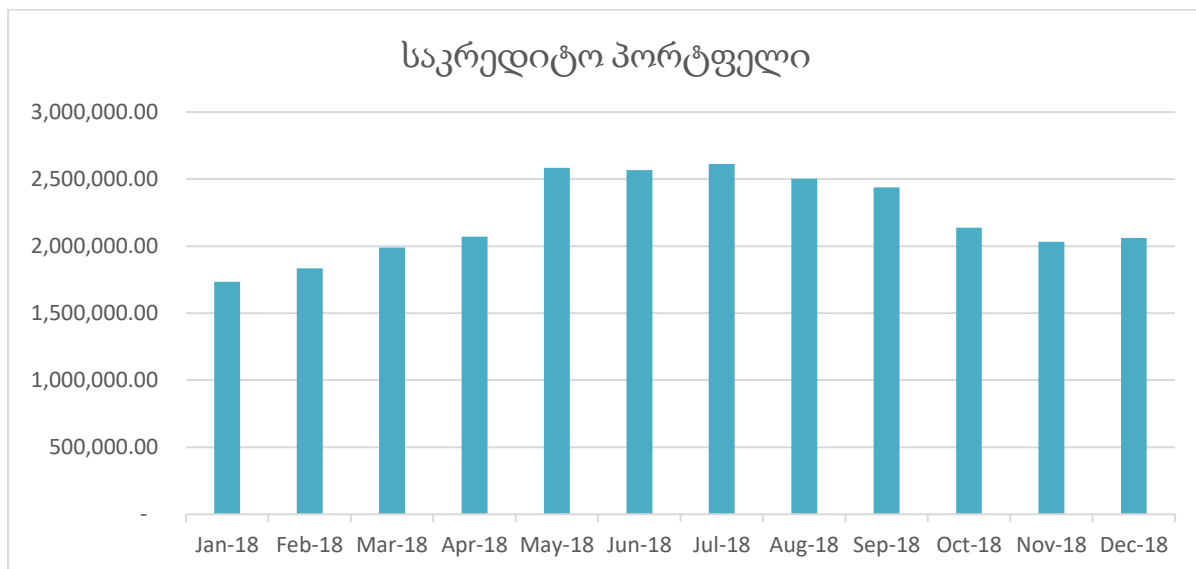
ნასესხები სახსრები	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	პროცენტი	ძირი
აქციონერებისგან	აშშ დოლარი	8,5% - 9.0%	1,760	778,197
სხვა პირებისგან	აშშ დოლარი	6%-9,5%	18,678	3,260,378
სულ ნასესხები სახსრები			54,409	4,038,575

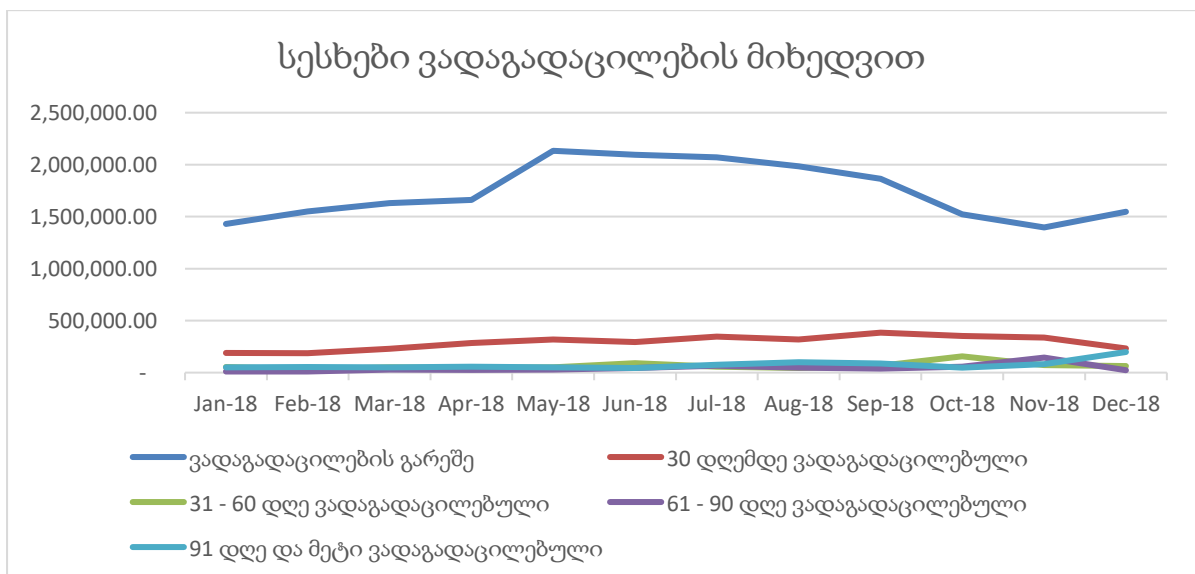
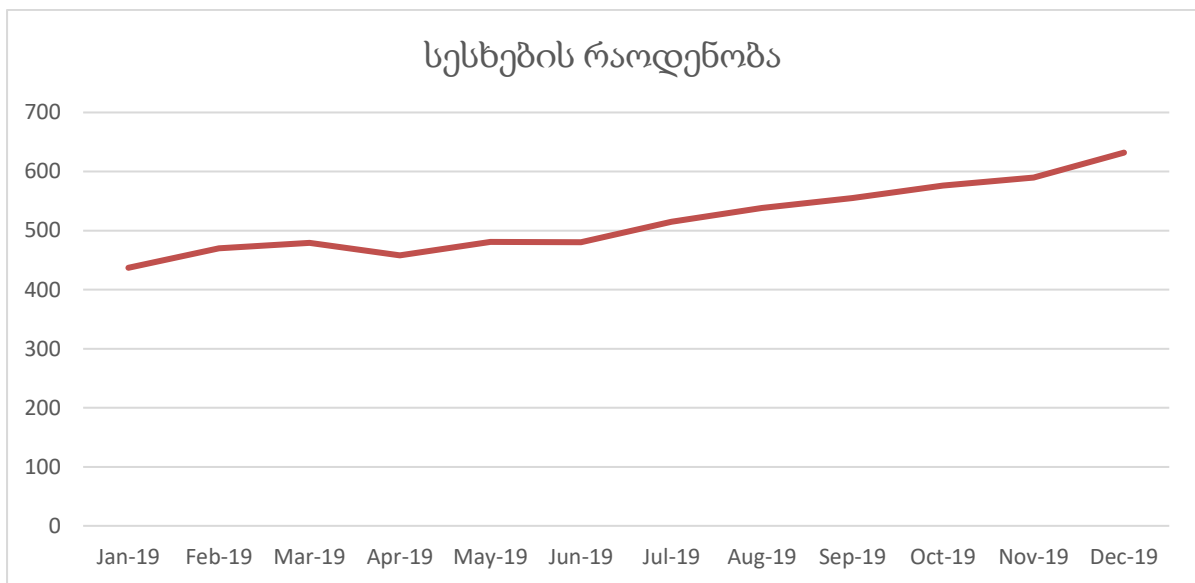
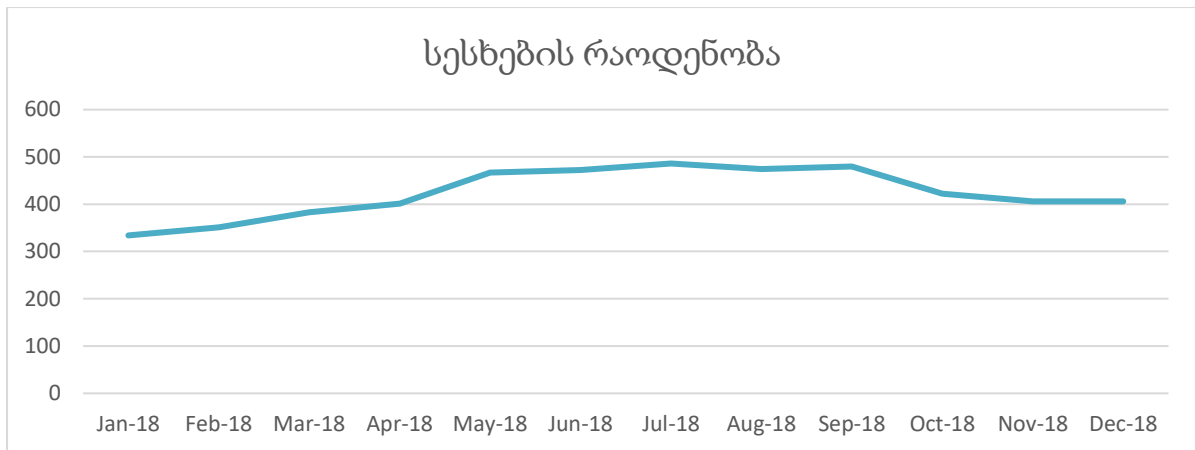
31 დეკემბერი 2018წ.

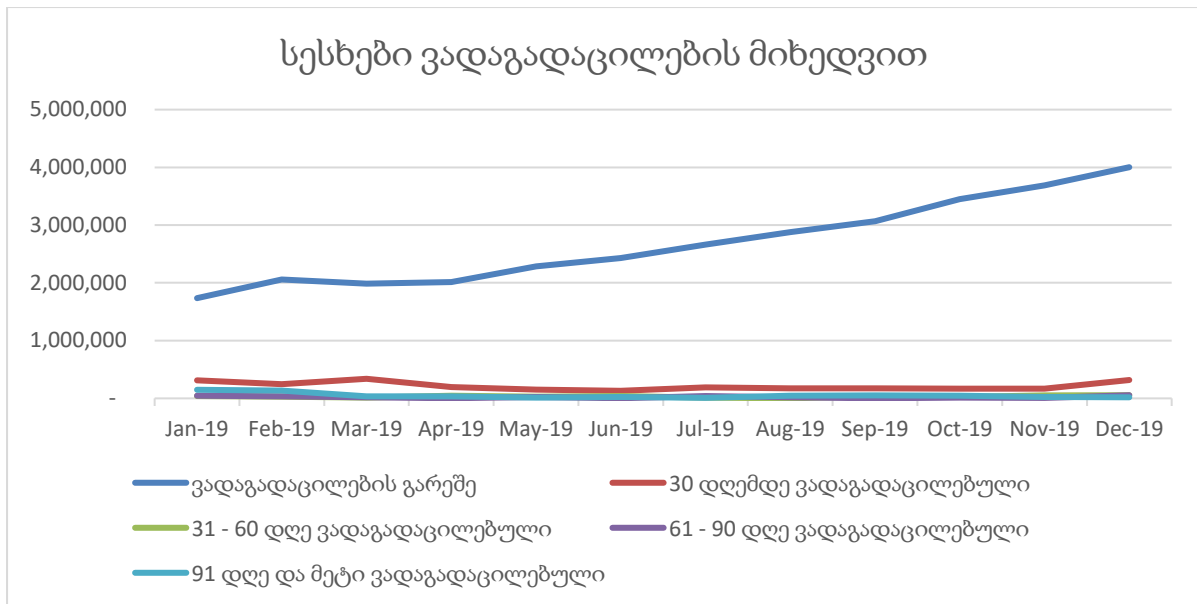
ნასესხები სახსრები	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	პროცენტი	ძირი
აქციონერებისგან	აშშ დოლარი	6% - 9.0%	1,760	160,341
სხვა პირებისგან	აშშ დოლარი	3.5%-10%	18,678	1,704,811
სულ ნასესხები სახსრები			20,438	1,865,152

პორტფელი

2018 და 2019 წლის სესხების პორტფელის მაჩვენებელი წარმოდგენილია გრაფიკულად შემდეგ გამოსახულებებში:

საკრედიტო პოლიტიკიდან გამომდინარე, გირაოს სამართლიანი ღირებულება აჭარბებს უზრუნველყოფილი სესხის საბალანსო ღირებულებას. ეს კი იძლევა საშუალებას, ობიექტური თუ სუბიექტური მიზეზით, მსესხებლის მიერ ვალდებულების შესრულებისას წარმოქმნილი პრობლემების შემთხვევაში, უზრუნველყოფის მიზნით გირავნობით დატვირთული ქონების რეალიზების გზით, კრედიტის დაფარვა განხორციელდეს სრულად, ან მინიმუმამდე იქნას შემცირებული ნარჩენი ვალდებულება.

ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ

2019 წლის განმავლობაში, მისო-ს მიერ არ მომხდარა საკუთარი აქციების შეძენა.

ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

ჩვენი გუნდი - საქმიანობის წარმართვაში, არსებითია ადამიანური რესურსის ფაქტორი. სწორედ ამ ფაქტორის გათვალისწინებით, ბაზრის შესწავლის და ანალიზის საფუძველზე განსაზღვრული სტრატეგიის შესაბამისად, კონკურსის წესით, განხორციელდა კომპანიის კვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტება. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიაში დასაქმებულია 33 თანამშრომელი. კომპანიას ჰყავს ძლიერი, გამოცდილი და პროფესიონალი მმართველი გუნდი, როგორც წამყვან, ისე შუალედურ მენეჯერულ პოზიციაზე. ვცდილობთ შევქმნათ ოპტიმალური პირობები ეფექტური შრომისა და კარიერული განვითარებისათვის. თანამშრომელზე ორიენტირებული მიდგომის მთავარი კრიტერიუმი სამართლიანობა და ობიექტურობაა, რასაც კომპანია ახორციელებს ადეკვატური ანაზღაურების, დამატებითი ბონუს სისტემის და სხვადასხვა მამოტივირებელი ღონისძიებების მეშვეობით. ჯანსაღი გარემოს არსებობის მიზნით კომპანიაში მოქმედებს კომპანიის შინაგანაწესი და ეთიკის კოდექსი. კომპანიაში თანამშრომელთათვის შექმნილია შრომისათვის უსაფრთხო და ჯანსაღი გარემო.

მომხმარებელთა უფლებების დაცვა

კომპანია 2019 წელსაც, მომხმარებელთა უფლებების დაცვის მიმართულებით საქმიანობისას ხელმძღვანელობდა, ეროვნული ბანკის 2016 წლის 23 დეკემბრის „ფინანსური ორგანიზაციების მიერ მომსახურების გაწევისას მომხმარებელთა უფლებების დაცვის წესის დამტკიცების შესახებ“ N151/04 ბრძანების, მოთხოვნათა შესაბამისად.

საპროცენტო განაკვეთების დინამიკა

არსებული რეალობიდან გამომდინარე, საკრედიტო ველი გადანაწილებულია ისე, რომ საბანკოსაგან განსხვავებით, მიკროსაფინანსო ველი წარმოადგენს მაღალრისკიან სექტორს. რისკების მეტნაკლებად დასაბალანსებლად, მიკროსაფინანსო ბაზარი შედარებით ძვირი პროდუქტებით ხასიათდება.

მისო სასესხო პოლიტიკის განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობს ეროვნული ბანკის დირექტივებით და ფინანსურ ბაზარზე არსებული ჯანსაღი კონკურენციის პრინციპით. სწორედ აღნიშნულმა ფაქტორებმა განაპირობა, 2019 წელს საპროცენტო განაკვეთის შემცირების დინამიკის შენარჩუნება.

რისკების მართვა

კომპანიის წინაშე არსებული ამოცანაა საბაზრო, საკრედიტო, საოპერაციო და ლიკვიდურობის რისკების იდენტიფიცირება, ანალიზი და მართვა. საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრა. რისკების დონის მუდმივი მონიტორინგი. მართვის პროცესი ხორციელდება მუდმივი მონიტორინგის საფუძველზე შესაბამისი რისკის გამოვლენის, იდენტიფიცირების, ანალიზის და მისი მინიმიზებისათვის ღონისძიებების შემუშავების გზით. მენეჯმენტი უშუალოდაა ჩართული რისკის მართვის პროცესში. სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორი პასუხისმგებელია რისკების მართვის სტრუქტურის გამართულ საქმიანობაზე.

საბაზრო რისკი - არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტიტუტის რეალური ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები შეიცვლება საბაზრო ფასების ცვლილების შედეგად. საბაზრო რისკი მოიცავს სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის რისკს და სხვა საფასო რისკებს. საბაზრო რისკი წარმოიშობება საპროცენტო განაკვეთების მატარებელი ფინანსური ინსტრუმენტების ღია პოზიციებიდან, რომლებიც რეაგირებენ ზოგად და კონკრეტულ საბაზრო ცვლილებებსა და სავალუტო კურსების რყევებზე. საბაზრო რისკების მართვის მიზანია კომპანიაზე საბაზრო რისკების გავლენის მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, რისკებზე ამონაგების ოპტიმიზაციის ფონზე. კომპანია განიცდის უცხოური ვალუტის კურსის რყევების გავლენას, ფინანსურ პოზიციაზე და ფულად ნაკადებზე. სავალუტო რისკის მინიმიზების მიზნით კომპანიაში აქტიურად მუშაობს ხაზინის სამსახური.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი - წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებაზე. ეს რისკი შესაძლოა წარმოიშვას აქტივებისა და ვალდებულებების მიღება/დაფარვის ვადების შეუსაბამობით. ასევე იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი აქტივები დამოკიდებულია კურსის ცვლილებაზე.

საკრედიტო რისკი - ეს არის რისკი რომელიც შეიძლება მიადგეს კომპანიას მსესხებლის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვანი შესრულების შედეგად.

კომპანია ახორციელებს საკრედიტო რისკის იდენტიფიცირებას იმ მონაცემებზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება საკრედიტო შეფასების გზით. საკრედიტო რისკის კატეგორია განისაზღვრება ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ფაქტორების გათვალისწინებით, რაც არის რისკ-ფაქტორების ინდიკატორი. აღნიშნული ფაქტორები იცვლება გამოვლენილი რისკის სახეობისა და მსესხებლის ტიპიდან გამომდინარე. ნებისმიერი რისკის გამოვლენა ხდება საწყის ეტაპზე მსესხებელზე ხელმისაწვდომი ინფორმაციის დამუშავების გზით. რისკების გამოვლენა, რასაც შესაძლოა მოჰყვეს სხვა და სხვა სახის საკრედიტო რისკი, ექვემდებარება მუდმივ მონიტორინგს.

სწორედ საკრედიტო რისკების ანალიზის საფუძველზე შეირჩა, ოპტიმალური მარჟა პრიორიტეტულ საკრედიტო პროდუქტზე (ავტოსესხი) - მსესხებლის მინიმუმ 30%-ანი თანამონაწილეობა, რაც მინიმუმამდე ამცირებს მსესხებლის მიერ კრედიტის არ დაფარვის რისკს. გარდა ამისა, სესხის უზრუნველსაყოფად გირავნობით დასატვირთი სატრანსპორტო საშუალების შეფასება ხორციელდება გარე დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ, რაც გამორიცხავს ინტერესთა კონფლიქტს. გარდა ამისა კომპანიაში დანერგილია სესხის დამტკიცების რამდენიმე საფეხურიანი პრაქტიკა, რა დროსაც რისკის იდენტიფიცირება ხდება მსესხებლის შესახებ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის დამუშავების და ანალიზის საფუძველზე. აღნიშნული პროცედურა საგრძნობლად ამცირებს საკრედიტო რისკს, რისი იდენტიფიკატორია არსებული პრობლემური პორტფელის სიმცირე.

ლიკვიდურობის რისკი - რისკი, რომელიც შესაძლოა წარმოიქმნას ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ვადის დადგომის მომენტისათვის, საკმარისი ფინანსური რესურსის არარსებობის გამო.

- ლიკვიდურობის მართვის პოლიტიკა მოითხოვს: მოსალოდნელი ფინანსური ნაკადის პროგნოზირებას ძირითადი ვალუტების შესაბამისად და ლიკვიდური აქტივების საჭირო დონის გათვალისწინებას მასთან ურთიერთობაში;
- წყაროების მრავალფეროვან დაფინანსებას;
- ვალის კონცენტრაციას და პროფილირებას;
- ვალის ფინანსირების გეგმების შემუშავებას;
- ლიკვიდურობისა და დაფინანსების სამოქმედო გეგმების შემუშავებას;

ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით, რეგულარული მონიტორინგის საფუძველზე, კომპანია უზრუნველყოფს სტაბილური ფინანსირების აქტიურ მხარდაჭერას ორგანიზაციის პარტნიორებისგან, პარტნიორი ფინანსური ორგანიზაციიდან, რაც ასევე აქტივების და ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილია.

ინფორმაციული უსაფრთხოება - მსესხებელთა პერსონალური ინფორმაციის დაცულობის უზრუნველყოფის მიზნით, კომპანიაში მოქმედებს ინფორმაციული უსაფრთხოების უმაღლესი სტანდარტი. ხორციელდება შიდა ქსელის დაცვა გარე ზემოქმედებისგან. ასევე რეგლამენტირებულია პერსონალის წვდომა პერსონალურ ინფორმაციაზე ქსელისშიგნით. არსებული მოწყობილობების მონიტორინგისათვის გამოიყენება შესაბამისი პროგრამული უზრუნველყოფა.

უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციასთან ბრძოლა - კომპანია ცდილობს დაამკვიდროს უმაღლესი სტანდარტები ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის მიზნით წარმოებულ საქმიანობაში. ამ მიზნით კომპანია მჭიდროდ თანამშრომლობს საქართველოს ეროვნულ ბანკთან და ფინანსური მონიტორინგის სამსახურთან.

კვლევები

გასული წლის განმავლობაში, იქიდან გამომდინარე, რომ მისო „ცენტრალი“ ორიენტირებული იყო საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციებთან ჰარმონიზაციაზე, კვლევებისა და განვითარების (Research & Development) ღონისძიებები არ განხორციელებულა.

განვითარების გეგმები

კომპანია განაგრძობს განვითარებასა და ეროვნული ბანკის რეგულაციების იმპლემენტაციას.

- 2019 წელს მისო „ცენტრალი“-ის განვითარების გეგმას წარმოადგენდა, ეროვნული ბანკის ახალი რეგულაციების მაქსიმალურად ინტეგრირება სამუშაო პროცესში;
- საკრედიტო ბაზარზე შექმნილი ახალი რეალობიდან გამომდინარე, მომხმარებლის მოთხოვნაზე ორიენტირებული ახალი პროდუქტების შექმნა;
- კომპანიის შემოსავლების ზრდის მიზნით, ხაზინის სამსახურის საქმიანობის გააქტიურება;
- აღნიშნულ მომსახურებაზე მოთხოვნის შემთხვევაში, ფულადი გზავნილების სისტემების დანერგვა.

ყოველი ზემოთ ჩამოთვლილი განხორციელდა გარდა ფულადი გზავნილების სისტემის დანერგვისა, ამრიგად 2020 წლისთვის დაისახა შემდეგი სტრატეგიული მიმართულებები:

1. სასესხო პორტფელის დინამიური ზრდა;
2. მომსახურების ხარისხის ამაღლება და სრულყოფა;
3. სასესხო პორტფელის დივერსიფიკაცია და რისკების მინიმიზაცია;
4. მართვის ეფექტური სისტემის დანერგვა;
5. მომხმარებელთან ეფექტური კომუნიკაცია;
6. ფილიალების ქსელის სტაბილური განვითარებისათვის ბაზისის შექმნა და რეგიონალური პერსპექტივების ანალიზი;

2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს, მენეჯმენტის და თითოეული თანამშრომლის ძალისხმევა მიმართული იქნება კომპანიის სტაბილური განვითარების და ზრდისათვის, რაც განაპირობებს მის მდგრად პოზიციონირებას ფინანსურ ბაზარზე.

ბალანსის შედგენის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენები COVID-19-ის პანდემიის გავლენა.

2020 წლის 11 მარტს, ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ (WHO) COVID-19 კორონავირუსის პანდემია გამოაცხადა. პანდემიის შეკავების მიზნით, საქართველოს მთავრობამ, 2020 წლის 21 მარტს ვირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყნის მასშტაბით გამოცხადდა საგანგებო ვითარება. 2020 წლის 31 მარტიდან კი ამოქმედდა საყოველთაო კარანტინი. კარანტინის ფარგლებში მნიშვნელოვნად შეზღუდვა დაწესდა არაერთ სოციალური თუ ეკონომიკური სექტორის საქმიანობაზე, რამაც მნიშვნელოვან განაპირობა ეკონომიკური აქტივობის მკვეთრი შემცირება. 2020 წლის 24 მაისიდან საქართველოს ტერიტორიაზე გაუქმდა საგანგებო მდგომარეობა და საყოველთაო კარანტინი.

დაწესებული შეზღუდვები და რეგულაციები არ ზღუდავდა უშუალოდ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის საქმიანობას, თუმცა საერთო ფონი მაინც განაპირობებდა და განაპირობებს ეკონომიკური აქტივობის მკვეთრ შემცირებას, რაც თავისთავად აისახება საკრედიტო ბაზარზე.

შექმნილი კრიზისის საპასუხოდ, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა („სებ“) გადადგა კონკრეტული ნაბიჯები ეკონომიკური აქტივობისა და ფინანსური სტაბილურობის ხელშესაწყობად, მათ შორის, შეამცირა პოლიტიკის განაკვეთი. COVID-19 შოკის დასაწყისშივე, სებ-მა შეამსუბუქა კაპიტალის და საზედამხედველო მოთხოვნები, ბაზარს მიაწოდა ლარისა და უცხოური ვალუტის ლიკვიდურობა და წინასწარ სთხოვა ბანკებს დამატებითი ბუფერების შექმნა. ეკონომიკური აქტივობის შესუსტების და ინფლაციური ზეწოლის კლების პარალელურად, სებ-მა მართებულად შეამცირა პოლიტიკის განაკვეთი.

გაცვლითი კურსის მოქნილობის შენარჩუნება კვლავ უმნიშვნელოვანესია შოკთან გასამკლავებლად.

კომპანიამ, საქართველოს მთავრობის და ეროვნული ბანკის რეკომენდაციის შესაბამისად მოახდინა საკრედიტო პოლიტიკის ცვლილება. მსესხებლებს სამი თვით გადაუვადა საპროცენტო შესატანის ვალდებულება, შემდგომი დაფარვის გრაფიკი კი შემუშავდა ინდივიდუალურად, თითოეულ მათგანზე კრიზისის ზემოქმედების გათვალისწინებით.

აგვისტოდან გააქტიურებული ეკონომიკური საქმიანობა იძლეოდა ოპტიმისტური ვარაუდის საფუძვლებს, თუმცა პანდემიის მეორე ტალღამ, შესაძლოა უფრო გრძელვადიან პერსპექტივაში გადაიტანოს ზოგადად ეკონომიკის და კონკრეტულად კომპანიის სტაბილური განვითარების საშუალება

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „ცენტრალი“ (ს/კ.: 405121817)

ანგარიშგების მომზადებასა და წარმოდგენაზე პასუხისმგებელი პირები

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2020 წლის 24 სექტემბერს შემდეგი პირების მიერ:

აღმასრულებელი დირექტორი:

იმრან ხიზარ ჰაიატი

გაცვლითი კურსის მოქნილობის შენარჩუნება კვლავ უმნიშვნელოვანესია შოკთან გასამკლავებლად.

კომპანიამ, საქართველოს მთავრობის და ეროვნული ბანკის რეკომენდაციის შესაბამისად მოახდინა საკრედიტო პოლიტიკის ცვლილება. მსესხებლებს სამი თვით გადაუვადა საპროცენტო შესატანის ვალდებულება, შემდგომი დაფარვის გრაფიკი კი შემუშავდა ინდივიდუალურად, თითოეულ მათგანზე კრიზისის ზემოქმედების გათვალისწინებით.

აგვისტოდან გააქტიურებული ეკონომიკური საქმიანობა იძლეოდა ოპტიმისტური ვარაუდის საფუძვლებს, თუმცა პანდემიის მეორე ტალღამ, შესაძლოა უფრო გრძელვადიან პერსპექტივაში გადაიტანოს ზოგადად ეკონომიკის და კონკრეტულად კომპანიის სტაბილური განვითარების საშუალება

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „ცენტრალი“ (ს/კ.: 405121817)

ანგარიშგების მომზადებასა და წარმოდგენაზე პასუხისმგებელი პირები

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2020 წლის 24 სექტემბერს შემდეგი პირების მიერ:

აღმასრულებელი დირექტორი:

იმრან ხიზარ ჰაიატი